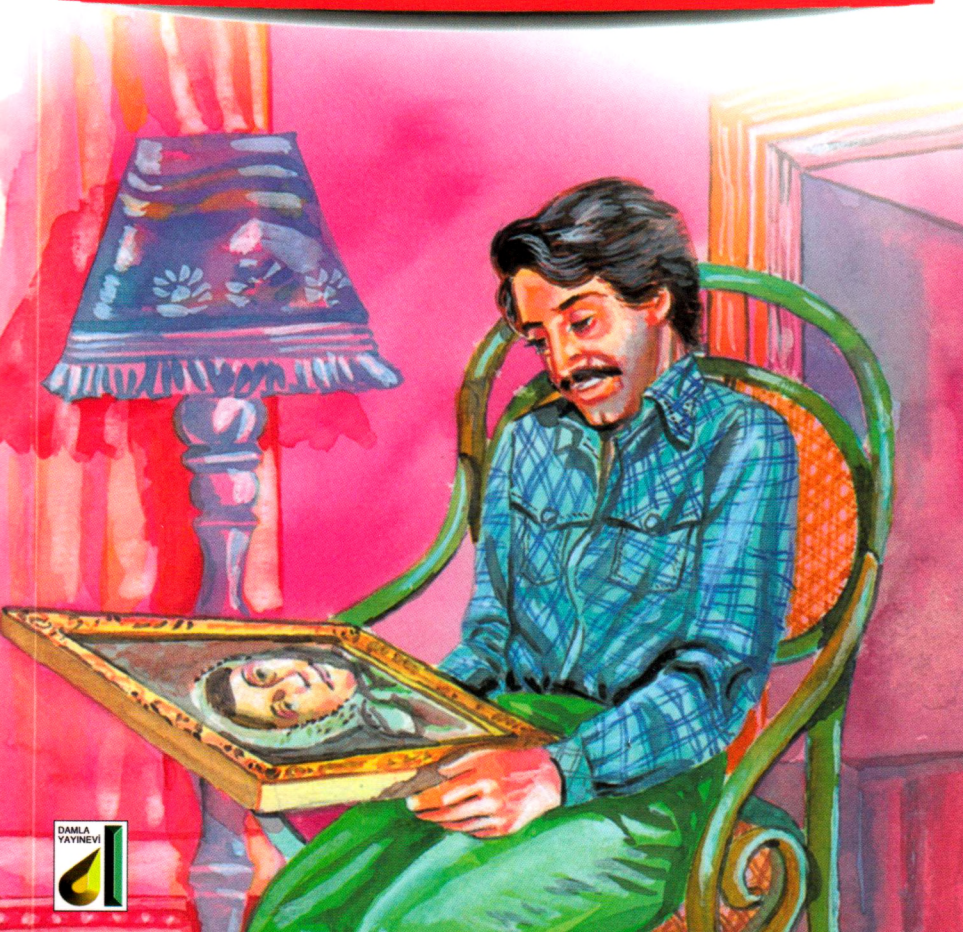
KEMALETTİN TUĞCU

Benim Annem

DAMLA YAYINEVİ

KEMALETTİN
TUĞCU

BENİM ANNEM

KEMALETTİN TUĞCU

12

Damla Yayınevi Nu.: 146

Kemalettin Tuğcu Klasikleri Nu.: 12

©
Copyright
Yayın Hakkı
Damla Yayınevi

Kapak-İç Resim
Hamit Yüksek

Dizgi-Mizanpaj
Damla Yayınevi

Baskı-Cilt
Express Matbaası - İSTANBUL

ISBN 975-381-254-X

DAMLA YAYINEVİ®
Prof. K. İsmail Gürkan Cad. No: 6 Cağaloğlu-İST.
Tel: 0.212. 514 28 28 - 0.212. 511 09 55
Fax: 0.212. 528 24 01
Internet: www.damlayayinevi.com.tr
E-mail: damla@damlayayinevi.com.tr

BENİM ANNEM

Kadri Bey ayaklarını masanın üzerine koyar, arkasına doğru yaslanarak sigaraların birini söndürüp birini yakardı. Masanın üzerinde bir telefonla bir not defteri, bir sigara paketi ile bir çakmak dururdu. Onun bütün işi bunlardaydı.

Pencereye, ışığa karşı oturduğu için, yüzüne koyu renkli güneş gözlüklerini takar, bu nedenle onun uyuyup uyumadığı ancak arada bir, iki parmağının arasındaki sigarayı ağzına götürmesinden anlaşılırdı.

Faruk hemen hemen onun karşısındaki küçük masada oturuyor ve adamın altları yepyeni ayakkabılarını seyrediyordu. Belki bir evi bir hafta, on gün geçindirecek bir paraya alınan bu ayakkabıların altını hiçbir zaman kirlenmiş, örselenmiş görmemişti.

Faruk okulda öğlenciydi. İlkokulun beşinci sınıfına saat birde gidiyordu. O saate kadar da yazıhanede çalışıyordu. Saat bire çeyrek kala yazıhaneden çıkıyor, koşarak okula yetişiyordu.

Ama tam on ikide yazıhaneden çıkıp yakındaki lokantadan yemek ısmarlıyordu. Saat on ikiye doğru Kadri Bey:

— Faruk, diyordu. Sen yavaş yavaş toparlan da git yemek söyle. Dört kemik pirzola, ikisi seni ikisi benim. Sebzelerden ne var bak, varsa zeytin yağlılardan ya fasulye, ya da enginar, iki porsiyon pilav yada kaşarlı makarna, sonra efendime söyliyeyim, çilek ya da kiraz, kurtsuz olsun ha.

Faruk koşarak gidiyordu. Lokantacı, Kadri Beyin ısmarladıklarını hemen hazırlar ve bir garsonla yollardı.

Kadri Bey kolayına yemek beğenmiyordu. Bazen de telefonu açar ahçı ile konuşur, yemeklerin listesini öğrenir, içlerinden beğendiğini seçerdi.

O kendi masasında yemek yerken Faruk tepsiden kendisine ait tabakları alıp küçük masadaki gazete kâğıdının üstüne sıralıyordu. Arka odada iyi su küpü vardı. Oradan Kadri Beyin bardağını doldurur, masasına koyar, giderken de patronun kahvesini söylerdi.

Beşinci sınıf bitip ilkokul diplomasını alınca yaşı da on ikiyi bulmuş olacaktı.

Kullandığı, içine kitaplarını koyduğu çantası dört senelikti. İkinci sınıfa başlarken alınmıştı. Bu çantanın bir tarafı söküldüğü için içine konan kitapları bir gazeteye sarmak gerekiyordu. Yoksa yollarda bir kalem, bir defter, ya da bir kitap kayıp düşebilirdi.

Birgün evde, çantasıdan fırınlanmış bir piliç kızartması çıkartmıştı. İşte o zaman annesi kaşlarını çatmış ve darılmıştı:

— Bu ne demek böyle?

— Anne, sensiz boğazımdan geçmedi.

— Elin adamına hâlimizi anlattın değil mi? Ben aç kalırım, yalınayak gezerim, ama kimseye el açmam. Ben sana her zaman söylüyorum. İnsan evindeki halini başkalarına belli etmemeli. Ben sana "Gündelikçi kadının oğlu" dedirtmemek için dairelere hizmete gitmiyorum. İnsan belki açlıktan sefaletten ölür, ama şahsiyetini kaybetmemeli.

Fakur'un yüzü solmuştu. Gözbebeklerini yavaş yavaş gözyaşları kaplamaya başladı.

— Anne, be dilencilik yapmadım, dedi. "Şimdi canım istemiyor, akşama evde yerim" diye çantama koydum.

Annesi biraz yumuşamıştı:

— Anlamıştır o adam!

— Ne bileyim anne, anlarsa anlasın. Sonra onun böyle şeyler düşündüğü yok ki. Elini yıkayıp mendiline kuruluyor, sonra kaldırıp o mendili kâğıt sepetine atıyor.

— Elalemin parasından bize ne.

— Anne, sen benim için kendini paralamıyor musun? Sen kasaba "kediye vereceğim" diye et parçalarını, kemik parçalarını almıyor musun? Kasap anlamıyor mu sanki.

— Faruk, zaten canım burnumda, bir de sen beni kırma.

— Kırmıyorum anne. Senin o kemikleri, et parçalarını kaynatıp, suyuna tirit yaptığın zaman ben o yemeği severek yiyorum, ama lokantadan donatılıp gelen tepsideki yemekler sensiz boğazımdan geçmiyor.

Faruk'un gözlerinde biriken yaşlar burnunun kenarlarından yüzüne inmişti. Annesi onu kucakladı, göğsünde sıktı. Sonra piliç kızartmasının yarısını yemiş ve çok güzel olduğunu da söylemişti.

Çocuğun çantasında getirdiği ekmek dilimlerine, en iyi cinsten meyvalara önce darılmıştı ama çocuk:

— Neden anne? demişti. Bana ısmarlanan yemekten artanları çantama koyamaz mıyım? Sonra bazen o sesleniyor: "Faruk, ben yiyemedim, tabaktaki kirazları al, nasıl olsa parasını verdik. Okulda yersin" diyor.

— Sana acımıştır.

— Acıdıysa acısın.

Faruk artık fakirliğe, yoksulluğa karşı geliyordu. Annesi Nesibe Hanım, daha pek genç sayılırdı. Otuz yaşını yeni geçmişti. Oğlu bazen direndiği, şikâyet ettiği zaman:

— Faruk, diyordu. Ben sana üvey baba kahrı çektirmemek için yeniden evlenmedim. Bize konu komşu acımaz oldu. Ben anneyim, senin annenim, seni yetiştirmek beslemek benim vazifemdir. Seni çıplak gezdirmemek için babandan kalan eski elbiseleri bozarak sana göre yaptım. Baban ne beni düşündü ne de seni. Nur içinde yatsın, öldü gitti, biz de Dıral dedenin düdüğü gibi ortada kaldık.

— Dıral dede kim?

— Ne bileyim, öyle söylerler işte.

— Babam o kazaya uğramasaydı, elbette bize daha iyi bakardı. Bu daireyi bırakmadı mı bize?

— Bıraktı, ama sığındığımız bu dairenin içinde aç kalıyoruz. Eğer babacığımdan maaş bağlanmasaydı ölürdük açlıktan. Ben sefalete, açlığa alışık mıyım sanıyorsun. Kaymakamdı benim babam. O, memleket memleket gezerken ben Kolejde yatılı olarak okuyordum. Tatil aylarında giderdim babama, gereğinden fazla para verirdi bana, yağdırırdı. Böyle bir hayattan yoksulluğa düşmek kolay mı?

Ayda on bin lirayı bulmayan bir yetim maaşı ile nasıl geçinilebilir? Kocası ölünce elde avuçta ne varsa satıp bir avukata vermiş, babasından maaş bağlattırmıştı. Sonra kendisi de çalışmak istemişti. İki yabancı dil biliyordu. Kolej tahsili vardı, ama ilk girdiği işde yılışık erkeklerle karşılaşmış, cemiyetin içinde ziyan olmaktan korkmuştu. İşte ancak bazı kız öğrencilere dil dersleri veriyordu. Yüzünü kızdırarak konuya komşuya ücret karşılığı ders vereceğini söylemişti. Erkek öğrenci daha çoktu ama bunlar delikanlık çağına yetişmişlerdi. Nesibe Hanım onlara ders vermiyordu.

Kocası, İrfan bir hastanede sağlık memuruydu. Evinde de isteyenlerin tansiyonlarına bakar, enjeksiyonlarını yapardı. İki odalı olan bu daireyi almıştı. Maymun iştahlı, bir dalda durmayan, sebatsız bir erkekti. Hastahaneyi bırakmış, bir arkadaşının imalathanesinde tesviyecilik yapmaya başlamıştı.

Ondan kalma bir iki enjektör, bir tansiyon âleti, ara sıra işe yarıyor, yakın yerlere tansiyon ölçmeye veya enjeksiyon yapmaya gidiyordu. Aynı apartmanda oturanlar onu çağırtır, tansiyonuna baktırır, ama ellerini ceplerine atıp az, çok bir para vermeyi akıl etmezlerdi. Ya da pişkin insanlardı.

Yoksulluk canına yettiği zaman, açıkgöz insanlara:

— Eczahane şuracıkta, tansiyonunuza da bakar enjeksiyonunuzu da yapar, demeye başlamıştı.

Başka apartmanlardan gelenler kapıyı çalıyor.

— İğneci Nesibe burada mı oturuyor? diye soruyorlardı.

İğneci Nesibe olmak herhalde gündelikçi Nesibe, işçi Nesibe olmaktan daha iyi idi. Saygısızca arayanlar, onun terbiyesi, ağır başlılığı karşısında biraz daha nazik olmak mecbûriyetini hissediyorlardı.

Bazen, günler geçer, arayıp soran olmazdı. Birgün bir dairede, titiz bir hasta sormuştu:

— Hanım, enjeksiyon yapıyorsun ama senin ehliyetin var mı?

Serseri ruhlu kocası işsiz kaldığı, bir türlü bir baltaya sap olamadığı sıralarda onun çalıştığı hastahanede iki yıl ameliyathane hemşireliği yapmış, hasta bakımı hakkında epeyce bilgi sahibi olmuş, başhekim sayesinde ehliyetli bir sağlık hemşiresi olmuştu.

Bu başhekim, onun babasının okul arkadaşıydı. Babası o hastahanede ölmüştü. Kaymakam Server Bey ilerisini düşünmemiş, para tutmamış bir adamdı. Ama Nesibe Hanım yine sık sık:

— Nur içinde yatsın babacığım, diyordu. Hiç olmazsa ondan bir ekmek parası alabiliyoruz.

İşte nasılsa kocası ailesinden kalan para ile bu iki odalı evi almıştı da onlar elleri böğürlerinde, sokakta kalmamışlardı.

Ne de olsa insan can taşıyor. Açlık, yokluk bezdiriyordu insanı. İşte bu nedenle Faruk'u bir yere çırak olarak vermeye kalkmış, çocuk Allah'tan olacak, iş aramak için girdiği bir yazıhanede, yazıhane sahibi tarafından kapı dışarı edilip:

— Sen gözünü aç da okumaya bak. Bizde sana verilecek iş yok, denildiği zaman Kadir Bey seslenmişti:

— Bak oğlum, sen benim yazıhaneye gel de konuşalım.

Faruk oraya gitmişti. İşte bir aydır da orada çalışıyordu. Haftada yüz lira veriyordu Kadri Bey. Bu yüz lira, bütün bir yüz liralık çok işe yarıyor, bir açıklarını kapatıyordu.

Nesibe Hanım hemen her akşam oğluna soruyordu:

— Yazıhanede ne iş gördün.

— Saat ona kadar ders çalıştım anne. Masanın tozunu aldım. Sigara tablasını yıkayıp güzelce kuruladım. Sonra patron gelince kahve söyledim.

— Daha başka?

— Öğleye doğru yemek söylemeye gittim.

— Bu kadarcık iş için mi bu adam sana para veriyor?

— Anne, bizim için yüz lira çok para, ama onun için hiç.

— Öğleye kadar oturuyor mu?

— Bazen başka yazıhanelere gidiyor. O zaman telefon eden olursa ben not alıyorum.

— Ne iş yapıyor bu adam.

— Konuşmalarından anlıyorum. Ortakları var. Tahvil alıp satıyor, altın üzerine oynuyorlarmış. Durup dururken telefon geliyor, uzun uzun çekişiyor, bazen bağırıp çağırıyor. Ayrıca bazı kimselere borç para veriyormuş.

Nesibe Hanım sıkıntı içindeydi. Oğlunun bir hanın yazıhanesinde çalıştığını istemiyordu, ama haftada yüz lira bırakılır bir para değildi. Sonra, çocuk öğle yemeklerini iyi yediği için bayağı renklenmiş, toplanmıştı.

— Bugün ne yedin? diye soruyordu.

— Bir şeyler yedik işte, diyordu Faruk.

— Doydun mu?

— İyice doydum. Bazen zorla yiyorum.

— Neden?

— Akşama faydası olur diye.

Bu söz çok dokunaklı, çok acıydı. Ama kadın içini çekiyor, bu yoksulluğun kendi yüzünden geldiğini sanıyordu.

*
* *

İlkokul bitip, tatil aylarına girilince Kadri Bey bir sabah sormuştu:

— Faruk, yazlık için bir yere gidecek misiniz?

Şaşırmıştı Faruk. Ne demekti bu?

— Anlamadım efendim, dedi.

— Bunda anlaşılmayacak ne var? Yazın herkes izin alır, bir başka yere gider. Siz nereye gideceksiniz demek istedim.

— Apartmandaki komşular gidiyor efendim. Ama ben bir yere gittiğimizi hiç bilmiyorum.

— Nedenmiş o?

— Bizim gidecek paramız yok da.

— Bir aralık annenin babasından aylık aldığını söylemiştin.

— Annemin aylığı ayda on bin lirayı bile bulmuyor.

— Başka?

— Başka hiç. Siz veriyorsunuz, sonra annem bazen iğne

yapmaya gider, tansiyonlarını ölçer.

— Senin annen sağlık uzmanı filan mı?

— Dedem hastahanede yatarken annem de orada kalıyormuş. Hastahanenin başhekimi de dedemin arkadaşıymış. Dedem sinirli bir insan olduğu için enjeksiyonlarını annem yapar, derecesini alır, tansiyonunu ölçermiş.

— Oradan öğrenmiş demek?

— Evet ama sonradan başhekime giderek hastabakıcılık yapmak istediğini söylemiş. Bilmiyorum, orada ne kadar kalmış. Ama annem ameliyathane hemşireliği yapmış. Ona diploma vermişler.

— Büyük baban neciymiş?

— Kaymakam.

— Asker mi?

— Hayır, ilçe başkanı.

— Anlaşıldı, sivil kaymakam. Peki baban ne iş yapardı?

— Ben babamı hayal meyal hatırlıyorum.

— Ne demek o?

— Ben çok küçükken ölmüş. Belki üç yaşımdaymışım. Babam önce hastahanede sağlık uzmanı olarak çalışıyormuş. Sonra ayrılmış, bir arkadaşı ile atölye açmaya kalkmışlar. Ben daha doğmadan önce babamın işleri ters gitmiş. Geçinmek için annem çalışmak zorunda kalmış. Zate enjeksiyon filan yapmasını biliyor ya, işte onun için başhekime gitmiş. Orada epeyce çalışmış, sonra ben dünyaya gelmeye hazırlanıyormuşum. Annem işten ayrılmış. Ayrılırken de başhekim anneme "Kızım, demiş. Sen tahsilli, eli işe yatkın, zeki bir kız olduğun hâlde bu maymun iştahlı adama vardın. Dünyanın bin türlü hali var. Belki çalışman gerekir. Sa-

na bir diploma alalım, demiş. Bilmem nerede imtihana gitmiş. Başarılı olmuş. Diplomayı da almış.

— Dur, dur. Başhekim tahsilli demiş, dedim. Annen Lisedenmi çıkmış?

— Hayır, Kolejden.

— Kolejden mi? Bitirmiş mi koleji.

— Bitirmiş.

— Öyleyse yabancı dil de bilir.

— Almanca, İngilizce biliyor annem. Bazen komşu kızlar gelir, annemden ders alırlar.

— Peki annenin bu marifetleri var da niye bir işe girip çalışmıyor?

— Bir defa bir işe girmiş, rahat vermemişler, çıkmış.

— Faruk, annen kaç yaşında var?

— Şimdi otuz iki yaşında.

— Erken evlenmiş demek.

— Yirmi yaşındaymış.

— Peki, böyle tahsilli, görgülü bir kız olduğu hâlde neye babana varmış.

— İşte annem de hep buna şaşar. İyi kalpliymiş. Babam çok yalvarmış.

— Sonradan niye evlenmedi?

— Bana üvey baba kahrı çektirmemek için.

— Bak Faruk, her insan kötü olmaz.

— Annemi çok istiyenler olmuştur. Hâlâ da istiyorlar ya. Ama o kendisinin talihsiz ve kısmetsiz olduğuna inanmış

bir kere. Önce babam öldükten sonra geçinmek için bilezik gibi, küpe gibi nesi varsa satıp çoğunu avukata vererek dedemden maaş bağlattırmış. Sonra başına gelenlerde onu yıldırmış.

— Neler gelmiş başına?

— Bir gün, yeni yürümeye başladığım bir sırada beni hava aldırmak için gezdiriyormuş. O zaman babam sağmış. Ama birşey kazanamıyormuş. Annem ellerine bakarmış, yiyecek bir şey getirir mi diye.

— Eeee, sonra?

— İşte bir gün beni gezdirirken bir bahçe duvarından bir kiraz dalı sarkıyormuş yola doğru. Dalın üstünde de kocaman kocaman kirazlar varmış. Ben kirazları görüp istemişim. Annem beni kaldırmış, bir tane kopartmamı söylemiş, ben kirazı kopartırken bahçenin sahibi kapıdan fırlayıp üstümüze gelmiş. Ben kirazı ağzıma sokmuşum. Adam benim çenelerimi sıkıştırıp ağzımı açtırmış, topraklı parmağını ağzıma sokmuş, kirazını çıkartıp yere düşürtmüş, sonra da ayağı ile basıp ezmiş. Anneme de ağzına geleni söylemiş.

— Bak sen şu hayvan adama?

— Annem bunu hep komşulara anlatır. Her anlatışında da ağlar. Ben o zamandan korkmuş olmalıyım ki sokakta, satıcılarda bir şey görüp istemem. Hiç kimseden bir şey istemem. Annem de öyle.

— Peki annen enjeksiyon filân yapıp para kazanmıyor mu?

— Annemi çağırıyorlar, işini gücünü bırakıp gidiyor. Komşulara enjeksiyon yapıyor, işini bitirip bir de geçmiş olsun, diyerek dönüyor. Ama kimse de çıkarıp para vermiyor.

— Neden?

Kadri Bey Faruk'a; anenin darıldığı şeyi yapma sende diyordu.

— Annem istemiyor da ondan. Kimseden bir şey istemez o. Benden bile.

Faruk üzüntü ile susmuştu. Kadri Bey:

— Ne o, dedi. Yüzün kızadı. Bir şey mi oldu?

— Şey, dedi Faruk. Bazen okulda yerim diye bir şeyler koyuyorum ya çantama. Annem onları görünce bana darılıyor.

— Darılıyorsa götürme sen de.

— Ne yapayım, onsuz boğazımdan geçmiyor.

Faruk içli bir çocuktu. Zaman zaman kızarır, solar, içini çeker, üzüldüğü belli olurdu. Sonra pencerenin önündeki masada otururken Kadri Bey belki uyumuştur diye kımıldamaya korkuyordu. Ama Kadri Bey koyu renkli gözlükleri-

nin arkasından onu her zaman inceliyor, bu küçük erkeğin ihtiyaçlarını, ıstıraplarını anlıyordu.

Bazen öğleden sonra çıkıp gidiyor, birkaç saat dışarıda kalıyor, bazen birkaç arkadaşı geliyor, kahve, çay içiyorlardı. Bunlar hep şakalaşır, çoğu zaman da paradan söz ederlerdi.

Birgün Kadri Bey yine konuşmuştu:

— Faruk, eviniz kirada mı?

— Hayır. Babam almış o evi. Sonra dedem ölünce anneme verdikleri bir para varmış, onu yatırmışlar borca. Evin borcu kapatılmış.

— Ne ile ısınıyorsunuz?

— Kalorifer yanıyor.

— Ya? Demek apartman dairesi. Çok iyi. Ama apartman dairesinin de birtakım masrafları vardır.

— Annem ayda beşbin lira veriyor yöneticiye. Yakıt parası, kapıcı parası, temizlik parası.

— İyi ama size ne kalıyor?

— Bazen hiç. Böyle geliri olmayan insanlar çocuk okutabilir mi? Arada bir enjeksiyon için çağıracaklar, tansiyon ölçtürecekler, ikmale kalan çocuklara ders verilecek de annemin eline biraz para geçecek.

— Annen sağlıklı bir kadınsa, gündelikle evlerde çalışsa en az günde beşyüz lira alır.

— Evet, ama annem istemiyor bunu. Sonra benim için, "Hizmetçinin oğlu" derlermiş.

— Bak oğlum, yapılacak başka işler de vardır. Benim tanıdığım birçok hekim var. Bunların muayenehaneleri var. Öğleden sonra, ya da akşama doğru hastaya bakıyorlar.

Onlara bir yardımcı hemşire lâzım olabilir. Eğer annen isterse ben böyle bir iş bulurum. Öğleden sonra çalışır, hem senin okumanı sağlar, hem de sıkıntıdan kurtulursunuz.

Faruk teşekkür etmişti. Fakat bu konuyu annesine açtığı zaman Nesibe Hanım biraz sinirlendi:

— Bizim yoksulluğumuzdan neye başkalarına bir şeyler anlatıyorsun? Ben kimseden yardım istemem, bunu biliyorsun.

Çocuk, bir aralık bunalmıştı:

— Anne, mademki böyledir, kaldırıp kendimizi denize atalım. Artık ne ekmek isteriz, ne de su.

Nesibe Hanım:

— Benim huzurumu kaçırma Faruk, dedi.

Epeyce korkmuştu. Faruk:

— Yardımsız insan yaşamaz anne, dedi. Bana bir çıraklık aramamı sen söyledin de onun üzerine kapı kapı dolaştım. Atalarımız ne demiş. "Ağlamayan çocuğa meme vermezler." Tatil ayları bitiyor. Ortaokula gidecek miyim? Yoksa bir ustanın yanına girip hergün yumruk mu yiyeceğim?

– Faruk üstüme varma, bunalıyorum.

— Anne, ben kendimi değil, seni düşünüyorum. Birgün elbette bir iş sahibi olacağım. O zaman rahat edersin. Ama şimdi bir şeylere katlanmamız gerek.

O günlerde apartmandaki komşulardan birisi hastalanmış, ameliyat olmuştu. Hastahenede o kadının yanında kalacak bir insana ihtiyaç vardı. Kadının kendi kızı yeni çocuk doğrumuştu, başka da kimseleri yoktu. Nesibe Hanıma rica etmişlerdi.

Aile zengindi. Paradan kaçmıyorlardı, üstelik rica edi-

yorlardı. Nesibe Hanım anahtarı emzikli kadına bırakarak hastanede kalmayı kabul etti. Faruk dairede yalnız kalacaktı. Bu defa Nesibe Hanım hem komşunun hatırına, hem de paraya karşı duramadı. Hastaneye gitti. Artık her akşam telefon ediyor, bazen Faruk'la da konuşuyordu.

Kadri Bey bunu haber almıştı. Faruk'la şaka ediyordu:

— Demek sen de bekâr kaldın ha? Eee, oğlum, insanın başına gelmedik şey kalmaz.

*
* *

Yazıhane Eminönü'nde, Bahçekapı'daydı. Kadri Beyin tuttuğu bölüm, binanın deniz tarafındaki yüzünde olduğu için pencerelerden Karaköy ve ileriye kadar Boğaziçi görünüyordu. İş olmasına olmuyor değildi. Ama bu işler de çok garipti. Birisi geliyor, ya para getiriyor, ya da para alıp gidiyordu. Bazen para yerine tahvil alış verişi yapılıyordu. Bazende yabancı memleketlerden telefon gelirdi. Kadri Bey Fransızca olarak konuşurdu. Küçük odadaki kasa günde birkaç defa açılıyordu.

Birgün Faruk sormuştu:

— Efendim, bir yangın olursa bu kasa yanmaz mı?

— Yanmaz, demişti Kadri Bey. Yanar ama içindekilere birşey olmaz. Ateşe dayanıklı olarak yapılmıştır. Zaten içinde pek fazla para da yok. Bir iki milyoncuk. Asıl param bankalardadır.

Faruk artık ortaokula gidiyordu. Saat sekizde derse giriyor, on ikide çıkıp doğruca yazıhaneye geliyordu. Hemen her gelişinde de Kadri Beyi orada buluyordu.

Gelişi saat bire doğru olduğu için Kadri Bey:

— Nerede kaldın, diyordu. Açlıktan ölecektim. Yemek nerdeyse gelir. Karışık ızgara ile patlıcan kızartması, yoğurt, kaşarlı makarna, bir de üzüm söyledim. Nasıl, iyi mi?

— İyi ama, diyordu Faruk. Beni ne için bekliyorsunuz? Ben ne olsa yerim. Utanıyorum sizden.

— Böyle işlerde insan biraz utanmaz olmalı çelebi.

Kadri Bey adını bırakmış, Faruk'a artık çelebi demeye başlamıştı. O kattaki iş sahipleri de ona artık çelebi diyorlardı. Bir gün bunun ne anlama geldiğini sormuş, Kadri Bey:

— Çelebi, okur yazar, nazik, saygılı adama derler, demişti.

Şimdi yarım gün yazıhaneye gelmediği hâlde yine haftada iki yüz elli lirayı alıyordu. Bu çok bir para değildi, ama Kadri Bey bununla kalmıyordu. Oraya yakın bir terziye yollamış, bir kat elbise ve palto ısmarlatmıştı.

Nesibe Hanım yine sinirlenmişti ama Faruk:

— Anne, demişti. Kılıksız kıyafetsiz mi gezeyim? Madem ki bizim paramız yetişmiyor, böyle eli açık bir adamın yardımını kabul etmemiz fena olmaz. İstemiyorsun da sen niye gidip çalışmıyorsun? Sen de giyinir kuşanırsın, bu sıkıntıyı çekmek doğru mu? Adam sana bir doktorun adresini verdi. Git, görüş. Kış geldi, paltosuz mu gezeyim?

Nesibe Hanım çaresizlikten, güçsüzlükten ağlamaya başlayınca, Faruk ona sarılıyor ve:

— Sen üzülme annem, diyordu. Ben okula da gitmem, yazıhaneye de gitmem. Tek sen ağlama.

Ama Nesibe Hanım buna da gelemiyordu. Haftada iki yüz elli lira, iki yüz elli liradır. Bu da olmasa ne olacak? Apartmandakiler eczaneye, ya da dispansere gidip sıra

bekledikleri, yol parası verdikleri hâlde ona gelmiyor, gelselerde:

— Şurada komşuyuz, bizden de mi para alacak diyorlardı.

Kadri Bey kartvizitinin arkasına doktorun muayenehanesinin adresini yazmıştı.

Bir gün, öğleden sonra, Nesibe Hanım kendisine mümkün olduğu kadar çeki düzen vererek Aksaray'daki muayenehaneye gitti. Kapıda doktorun tabelasında adını görmese pasaklı bir berberin dükkânına girdiğini sanacaktı. Bekleme odasına sigara kokusu sinmişti. Tablalar izmaritle doluydu. Gazete ve mecmualar şuraya buraya atılmıştı.

Belki altmış yaşının üstünde, beyaz saçlı bir adam açık bulunan muayene odasının içinde, elleri arkasında dolaşıyordu.

Nesibe Hanıma kapıyı o açmış, muayeneye gelen hasta sanmıştı. Bunun içinde.

— Erken değil mi? demişti. Muayene saat üçte başlıyor. Kapıda yazılı, okuyup yazmanız yok mu?

O, muayene odasına çekilmişti. Bu doktorun adı. Ragıp Beydi. Nesibe Hanım bir iki soluk aldıktan sonra açık kapının kenarına vurdu. Ragıp Bey başını çevirip:

— Muayene saat üçte, dedi.

Nesibe Hanım:

— Ben hasta değilim beyefendi, dedi.

Kartviziti uzattı. Doktor gözlüğünü beyaz gömleğinin cebinden çıkartıp burnunun köküne oturtarak kartviziti okudu.

— Eee, dedi. Gördük, Kadri Beyin kartı. Ama ne demek bu?

— Size muayenehanede çalışmak için beni tavsiye etmişti de.

Doktor Nesibe Hanımı baştan aşağıya süzdü:

— Dediği Hanım sen misin? dedi. İyi ama burada öyle sekreterlik iş yok. Hastalarla uğraşmak, sırasında paçaları sıvayıp temizlik yapmak var. Yoksa sen masa başında oturacağını mı sandındı?

— Ben hastahanede çalıştım, ehliyetli hemşireyim beyefendi.

Doktor eliyle oturacak bir yer gösterip kendisi yazıhanesinin koltuğuna geçti, bir sigara yaktı:

— Bana bak kızım, dedi. Hastanede çalışmışsan bu işi çok iyi bilirsin. Bu işlerde insanın ömrü günü kararır. Sen gençsin, bir kocaya varsana.

Nesibe Hanım:

— Bir oğlum var Doktor Bey, dedi. El adamına onu ezdirmek istemedim. Beğenmedinizse sizi fazla meşgul etmiyeyim.

Ragıp Bey:

— Ne beğenmesi kızım, dedi. Ne beğenmesi. Bayıldım bile. Senin için söylüyorum. Bak senden önce bir kadın geldi buraya. Ben gelirim, o daha ortada yok. Geldiği zaman da hastalarla şakalaşıp çançan etmekten başka bir işe yaramaz. Kovdum kadını. Bak kızım, istersen dene. Saat kaç, iki ha. Bir saate kadar düşerler. Gelenler sıra ile içeriye alınır. Randevu defterine yazarsın. İstersen şu dolapta beyaz önlük var.

Ragıp Beyin başı sıkıdaymış. Çalıştırmak için ağaçtan adam arıyormuş. Nesibe Hanım bu işin esasını öğrenmek için, çantasını emin bir yere bırakarak, ortalığı bir saat için-

de biraz yoluna koydu.

Daha saat üçe gelmeden de hasta gelmeye başladı. Nesibe Hanım gelenleri yazıyordu. Bu işe hastaneden alışıktı. Ragıp Bey de:

— Biriktirme, diye seslendi. Geleni sıradan yolla.

Nesibe Hanım durmadan kapıya, muayene odasına, bekleme odasına gidip geliyor, bir yandan da koridorda aralıksız çalan telefona bakıyordu. O gün nasıl çalıştı, nasıl akşamı etti, saat sekiz buçuğa kadar kaç kişi gelip gitti bilemedi genç kadın.

Nihayet hastanın arkası kesilmişti. Nesibe Hanım, önlüğünü çıkartan doktordan müsaade istedi. Hava kararmıştı.

— Beyefendi dedi. Sizinle konuşmak için gelmiştim. Oğluma haber veremedim. Çocuk kapıda kalmıştır.

— Ha, dedi Ragıp Bey. Dur, dur. Al şunu bakayım.

Masasındaki bir çekmeceyi çekti. İçerisi beşyüzlük, binlik kâğıt paralarla doluydu. Bir tane beşyüzlük uzattı:

— Nasıl, dedi. Çalışabilecek misin? Görüyorsun ya, bir kör dövüşüdür gidiyor. İşine geliyorsa haftada dört gün gelirsin.

Nesibe Hanım doktorun verdiği paranın hemen hepsini harcamış, eli kolu dolu olarak daireye gitmişti. Faruk hakikaten çok endişelenmiş:

— Anne diyordu, bu da bana yapılır mı? Sormadığım kimse kalmadı. Bir karakola gitmediğim var.

Nesibe Hanım oğlunu öptü:

— Konuşmak için gitmiştim, dedi. Kalıverdim işte. Üçten sekize bazen sekiz buçuğa kadar çalışıyor doktor. Yaşlı bir adam.

— Anlaştın mı anne? dedi Faruk.

— Anlaştım, dedi annesi. Yarın yemek yer yemez gideceğim, biraz temizlik yapmam lâzım. Bir iki gün sıkıntı çekerim ama işler yoluna girer. Yarın hemşire önlüğümü, başlığımı yanıma alacağım. Muayenehane cadde üstünde. Sen ne yaptın bugün?

— Ne yapacağım anne, çalıştım işte. Yine toplantı vardı. Çelebi kahve söyle, çelebi çay söyle. Çelebi telefona bak, kim ne istiyor, işte böyle.

Ertesi gün, Ragıp Bey saat bire doğru muayenehaneye, belki de biraz temizlik yapıp biraz da kestirmek için geldiği zaman Nesibe Hanımı işe koyulmuş buldu. Arkasında tertemiz hemşire önlüğü ve başında başlığı vardı.

Odaları havalandırmış, mümkün olduğu kadar temizlik yapmıştı. Ragıp Bey haykırdı:

— Hay ömrüne bereket hemşire, doğrusu ben seni pek gelir sanmamıştım. Hasta hasta üstüne geliyor. Biri gitmeden öteki daha kapının dışında sırada adamlar var. Hangi birine bakarsın. Demek anlaştık ha? Bak ben saat beşte bir kahve içerim. Mutfakta her şey var. Bir doktor kabinesi daima temiz olmalı. İstersen daha erken gel. Benim hesabıma aşağıdaki lokantada canın ne isterse yersin. Buraya da getirirler. Peki ama, masamın üstünde nedir bu paralar.

— Gömleğinizin cebinden çıktı. Yerde de bir tane vardı.

— Atsaydın ya cebine. Ha, anlaşıldı, senin alnının damarı çatlamamış. Aferin be kız. Ha, hemşireyim diyorsun. Az buçuk hastalıktan anlar olmalısın.

— Anlarım doktor bey.

Nesibe Hanım: — Doktor Bey bu para gömleğinizin cebinden çıktı, dedi.

Nesibe Hanım çalışmaya başlamıştı. Doktora çok yardımı oluyordu. Hastanın tansiyonuna bakıyor, şikâyetlerini öğreniyor, muayene odasına soktuğu zaman kısaca bilgi veriyordu.

Hastaları nezaketle içeriye aldığı gibi onları selametlerken de geçmiş olsun diyordu.

Çok ağrılı hastalara hekimin tavsiye ettiği bir enjeksiyonu yapıveren Nesibe Hanım saat beşte kahveyi götürüyor

ve sıradaki hastaya:

— Doktor bey de insan, diyordu. Zaten yarım gün gözünü açmadan çalışıyor.

Doktor hemşiresinden çok memnundu. Her taraf tertemizdi. Gömlekleri, muayene masasının örtüleri tertemiz ve ütülüydü. Adamcağız daha rahat çalışıyor, huzur içinde bulunuyor, hastalarla ağız dalaşı yapmaya gerek duymuyordu. Bu arada kazancı da yolundaydı. Onbeş, yirmi hastaya baktığı oluyordu. Yazıhanesinin çekmecesi para ile dolup taşıyordu. Hani bu adam parayı koyacak yer bulamıyor, dense yeriydi.

Her akşam da hemşiresine çekmeceden aldığı bir beş yüzlüğü, hatta bazen bir binliği veriyordu. Nesibe Hanımın da eli genişlemiş ve ferahlamıştı. Artık sofralarında çeşitli yemekler bulunuyordu.

Konu komşu ne derse desindi. Çalıştığı hekimi tavsiye ediyordu. Oraya gidenler memnun kalıyorlardı. Zaten iğneci diye ad takmışlardı. Hekimin yanında çalıştığını öğreniyor ve komşulara yayıyorlardı.

Birgün Kadri Bey:

– Çelebi, demişti. Ragıp Bey telefon etti. Annenden çok memnun. Pek bilgili ve eline çabuk bir hanım, diyor.

Faruk:

— Annem de çok memnun efendim, diyordu karşılığında. İyi bir insan, baba adammış.

Nedense Kadri Bey böyle bir konuşma yaptıktan sonra içini çekiyordu.

*
* *

Yemekten sonra, ayaklarını çalışma masasının üzerine

koyup arkasına yaslanan ve koyu renkli gözlüklerinin arkasında düşündüğü mü, uyuduğu mu belli olmayan Kadri Bey sık sık:

— Eee, anlat bakalım Çelebi, diyordu.

— Ne anlatayım efendim.

— Canım, bir şeyler bulup söyle işte.

— Durup dururken ne anlatılır?

— Annen muayenehanede çalışmaktan memnun mu?

— Herhâlde memnundur efendim. Yalnız çok yoruluyor. Bir hemşire önlüğü daha yaptı. Biliyor musunuz? Annem çok iyi dikiş bilir. Ben okula başladığım sırada, bir bayram arefesinde, babamdan kalan eski bir cekedi söktü, bana güzel bir ceket yaptı. Ama o gece hiç uyumamıştı. İyice yorgundu, ama ben o sabah bu cekedi giyince sevinmiştim, annem bütün yorgunluğunu unuttu.

Faruk kızarıyor, soluyor, sonra içini çekiyordu:

— Biliyor musunuz efendim, yakın bir yerde olsa birkoşu gidip annemi görmek, sonra yine gelmek istiyorum.

— Sen annene çok düşkünsün.

— Bunun kimseye zararı yok sanıyorum. Hem nasıl düşkün olmam. Benim başka kimsem yok ki. Annemin de benden başka kimsesi yok.

— Babanı sevmez miydin?

— Babamı hatırlamıyorum ki. Çok küçükmüşüm. Evde bir resmi var. Bu resimden mi tanır gibi oluyorum, yoksa aklımda mı kalmış bilmiyorum. Anneme sorarsanız ben üç yaşımdayken o ölmüş.

— İnsan büyüklerini er, geç kaybeder Çelebi. Bak benim de ne anam kaldı ne babam. Nedense ben de anamı ba-

bamdan çok severdim. Eee, kolay değil. Tam dokuz ay beni karnında taşımış. Sonra dokuz ay süt emdirmiş bana. İş bunlarla bitmiyor. Yeni doğmuş çocuğa bakmak çok güç. Temizlenecek, beslenecek, sonra çocuk hastalıkları vardır.

— Sizin oğlunuz, ya da kızınız var mı?

— Kadri Bey elini paketine uzatıp bir sigara alarak yaktıktan sonra içini çekerek:

— Hayır, dedi. Ne oğlum var, ne de kızım. Bazı insanlar evlât sahibi olamıyorlar.

— Gülten Hanım çocuk istemiyor mu?

— Sen Gülten Hanımı nereden biliyorsun bakayım?

— Ara sıra telefon ediyor ya.

— Sana adını mı söylüyor?

— Hayır, size telefonu veriyorum, siz de bazen "Karıcığım, şimdi çok işim var, sonra ben seni ararım" diyorsunuz ya.

— Doğru. Ha, çocuk diyordun. İstemiyor o. Var mı gezsin, var mı poker oynasın. Çocuğu kim arayacak? Böyle sivri akıllı kadınlara çocuk ayak bağı olur, ya hizmetçi eline bırakırlar, ya da durmadan şikâyet ederler. Hem Gülten benim ikinci karım.

— Birincisi ne oldu?

— Sana hesap vermeye mecbur muyum?

— Hayır efendim. İşte öyle sordum.

— Ne olacak, baktı ki benim çocuğum olmuyor, ayrıldı benden. Bir başkasına varmış. Çocuk doğurdu mu bilmem. Sen bu işten daha pek anlayamazsın, evlenmekle insanlar biribirlerine pek bağlanamıyorlar. Bir söz vardır, ana gibi yar olmaz, Bağdat gibi diyar olmaz, derler.

— Demek Bağdat çok uzak?

— Pek o kadar uzak değil. Ama eskiden bugünkü gibi uçak yoktu. Bu atasözü söylendiği çağlarda tren de yoktu. Yayan yapıldak, ya da atlarla, develerle gidilirdi. Şimdi atla uçağa, bilemedin üç saatte Bağdat'tasın. Ha, ne diyorduk? Anadan söz ediyorduk, değil mi? İnsan yaşlanınca yalnızlığı daha çok hissediyor. Bazen anamın resmini alırım elime, bakarım, dalar giderim. Analar çocuklarına karşı hep iyi, hep yumuşak kadındırlar.

— Siz neden kendinize bir evlât almıyorsunuz?

— Başka ailenin, başka kimselerin çocuğu insana dost olur mu? Ondan sevgi beklenir mi? Sevse de insan bu sevgiye inanır mı?

Kadri Bey, anlattıklarının bir çocukla konuşalacak şeyler olmadığını sezdiği zaman konuyu değiştiriyordu:

Kadri Bey böyle bir insandı. Öte yanda doktor Ragıp Bey de evinden ve çocuklarından çok şikâyetçiydi. Bazen iki kızından biri telefon ediyor, arkadaşının akrabasından bir hasta yolladığını ve bekletmeden babasının ona bakmasını ve para da almamasını söylüyordu.

Ragıp Bey kendisine bu konu anlatıldığı zaman:

— Sıraya koy hemşire Hanım, sıraya diye bağırıyordu. Burada bu kadar insan bekliyor. Ne diye küçük hanımın fiyakası için başkasının sırasını verecekmişiz. Öyle şey yok.

Saat beşte, kahvesi götürüldüğü zaman da avuçlarına kolonya dökerek alnını, tepesini ıslatıyor, ellerini ovuşturuyor:

— Ömrüne bereket hemşire, diyordu. Sen titiz bir kadınsın. Hastaların çoğunda saygı yoktur. "Burada hastalar beklerken içeride doktorla hemşire muhabbet ediyor" derler. Nene lâzım, çık dışarıya.

Ragıp Bey, kahvesi götürüldüğü zaman ömrüne bereket hemşire, diyordu.

Nesibe Hanım bu bakımdan çok memnundu. Aynı zamanda babasının sağlığında iyi bir tahsil yapmış olduğunu da doktor takdir ediyordu. Buna, genç kadının zekâsı ve iki yıl gibi kısa bir süre içinde hastanede çalışırken öğrendiği birlgiler de katılıyordu.

Ragıp Bey gençliğinden beri girdiği mesleğinden usanmıştı artık. Herhalde evinde de rahat değildi, yeteri kadar dinlenmiyordu. Bu nedenle hastanede yemeğini yiyince muayenehaneye geliyor, saat üçe kadar kestiriyordu.

Muayene sırasında da çoğu zaman zile basıyor ve odaya giren hemşireye:

— Kızım şu beyin sırtını bir de sen dinle, diyordu. Senin kulakların yenidir.

Nesibe Hanım pratisyen bir hekim[1] kadar faydalı oluyordu. Sonra iki dil bilmesi de çok işe yarıyordu. Bazı ilâç prospektüslerini[2] okumak, tereddüde düşünce incelemek gerekiyordu. Ragıp Bey yalnız Fransızca biliyordu. Ama İngiliz ve Alman ilâçları da bulunuyordu.

Yumurtasının üstüne yatan, bir daha kalkmak istemeyen kuluçka bir tavuk gibi hareketsiz, girişimsiz kalmıştı. Belki bu davranışında düzensiz bir evlenme yapmasının da etkisi olmuştu. Küsmüştü hayata. Babasının arkadaşı olan başhekim ona hayli darılmıştı, ama Nesibe Hanım İrfan'a çok acımıştı.

Bazen evde, Faruk:

— Anne, keşke kaliteli bir adamla evlenseydin, değil mi dediği zaman içini çekiyor ve:

— Bak yavrum, diyordu. O zaman sen dünyaya gelmezdin. Belki bir kızım, belki başka bir oğlum olurdu, ama sen olmazdın. Sen benim için her şeysin. İşte bu sebeple alt düzeyde bir erkekle evlendiğime yanmıyorum. Belki o doğacak çocuklar senin kadar beni sevmezlerdi. Yaptığım o evlenmeyi beğenmemek, seni beğenmemek demektir. İşte ben bu nedenle hâlimden hoşnudum.

Faruk da düşünüyor:

— Anne, diyordu. Ben de başka bir anneden doğsaydım, belki onu seni sevdiğim kadar sevemezdim. O da beni senin beni sevdiğin kadar sevmezdi.

1- Pratisyen Hekim: Uzmanlaşmamış yeni hekim.

2- Prospektüs: Tanıtıcı bilgi veren basılı kâğıt.

Faruk'un annesine düşkünlüğünü çok iyi anlayan Kadri Bey sık sık:

— Eee, anlat bakalım Çelebi, diyordu. Annem annem, deyip duruyorsun. Şimdi hayatınızdan memnun musun?

— Çok, diyordu Faruk. Annem yoruluyor ama sağlığı yerinde. Doktor bey de kendisinden çok memnunmuş.

— Orası öyle Çelebi. Geçen gün hasta bir akraba için hastaneye telefon etmiştim de bana annenden söz etti. Elim ayağım, diyor. Adamcağız epeyce yaşlı. Sonra yorgun. Dört saat öğleye kadar hastanede, beş saat de muayenehanede çalış, kolay mı? Demir olsa aşınır.

Faruk içini çekerek:

— Allah sizden razı olsun, diyordu. Siz yaptınız bu işi.

— Canım, taş attım da kolum mu yoruldu. Ragıp Beye söylemiştim. Zaten muayenehaneye bakacak bir kadın arıyordu. Herkes senin annen gibi aklı başında, dürüst bir kadın olmaz. Hastalardan bahşiş koparmaya, şununla bununla oynaşmaya bakarlar. Ragıp Bey teşekkür edip duruyor. "Muayenehaneyi görme. Eskiden desturla içeriye giriliyordu, şimdi ameliyathaneden daha temiz," diyor.

Sonra gülümsüyordu:

— Annen biraz fazla çekingen. Daha önce gitseydi daha az sıkıntı çekerdiniz. Kimseden yardım istememek, içine kapanıp kalmak pek de yararlı bir huy değil. Cemiyet içinde yaşayan insanlar muhakkak biribirlerine muhtaçtırlar. İnsanlara bir çöpçü, bir kundura boyacısı, bir ocak süpürücü bile gerekli.

Kadri Beyin iyi adam olduğunu Ragıp Bey de söylüyordu. Bir aralık şundan bundan söz ederken:

— Kızım, demişti. Ha Kadri Beyin apartmanı, he benim-

ki. Kızlarımın ikisi de kendi havalarında. Kadın dersen o da öylesine. Sanki ben bunları refah içinde yaşatmaya mecburum. Ver, ver, doyuramazsın. Kadri de çoluk çocuk yok. Eh, olmadığı da isabet. Olsaydı onun da başının etini yerlerdi. Ama karısı bir ibret, içki, poker, süs nizam hep onda. Bakarsın yaz aylarında, basar güneye ya da bir başka yere gider. Kafa dengi ahbabları vardır. Onun yazıhaneye ihtiyacı yok. Evinde bir borsa işlerini yapabilir. Ama gelgelim ben evimde rahat ediyor muyum ki o zavallı edecek.

Öte yanda, Doktor Ragıp Bey mümkün olduğu kadar erken geliyor ve bir kahve içtikten sonra uzun uzun oturuyor, uyukluyor, hatta bazen horladığı oluyordu. Hastalar gelmeye başlar, adamcağız uyanamazdı. Yaşlanmıştı, yorulmuştu. Hastalar söylenmeye başlayınca Nesibe Hanım paralel telefonu içeriye bağlıyordu.

Ragıp Bey uyku sersemi, üzerine ağırlık basmış olarak davranıyor, saatine bakıyor, zile basıyordu.

— Hemşire getir bakalım sırada kim varsa.

— Bir kere hastaları kabule başladı mı artık arkası geliyordu. Sonra, son hastayı da savdıktan sonra:

— Canım eve gitmek istemiyor hemşire, diyordu. Bizden hiç misafir eksik olmaz. Bazen de dairede kimseyi bulamam. Hanımların her biri bir yana savuşmuştur. Ayrıca bana kapıyı açanlar "Hoş geldin" diyeceklerine suratlarını ekşiterek "Hastane hastane kokuyorsun" derler. Eee, insan ne kadar gömleğini değiştirse, ne kadar elini yüzünü yıkasa ilâç kokuları üstüne siniyor. Canım efendim hastanede çalışan adam gül kokmaz ya.

Muayenehanede birkaç gömleği vardı. Nesibe Hanım bu gömlekleri daima yıkar, ütüler ve temiz bulundururdu. Ragıp Bey, her temiz gömlek için:

— Eline sağlık, derdi. Hekim olalı bir temiz gömlek yüzü gördüm.

Hastaları pek fazla soymayacaksa "Hemşire" diye sesleniyor ve muayeneye yardım etmesini istiyordu. Zaten protokol defterine gedikli hastalara verilen ilâçları, konulan teşhisleri Nesibe Hanım yazıyordu. Ragıp Bey yeni reçete yazarken soruyordu:

— Geçen defa ne verdikti?

Kısa zamanda doktorun hemşireye karşı güveni ve bir bakıma da ihtiyacı artmıştı. Kendisi de artık pek sağlıklı bir adam değildi. Uzun çalışma süresi ve yeteri kadar dinlenememek onu iyice yıpratmıştı. Bir desteğe gereği vardı.

Bu sıralarda, bir gün, öğleden sonra muayenehanenin dış kapısının zili çalındı. Nesibe Hanım kapıyı açtı. Orta yaşlı, etlice, biraz kırmızıca yüzlü bir adam gelmişti. Hemşire:

— Buyurunuz, dedi. Muayene mi olacaksınız?

Adam biraz tutukça:

— Evet, dedi.

Daha önce bir iki kişi gelmişti. Nesibe Hanım yeni gelene sordu:

— Beyefendi, isminiz?

— İsmim mi? Hüseyin, Hüseyin Kadri

— İlk defa mı geliyorsunuz?

— Buraya mı? Ha, ilk defa.

— Bir şikâyetiniz var mı?

— Umumi bir muayene olmak istiyorum.

— Belli bir rahatsızlığınız?

— Biraz nefes darlığı. Sonra derin uyuyamıyorum.

— Yaşınız?

— Ellinin üstünde.

— Teşekkür ederim.

Hemşire gerekli notları aldıktan sonra:

— Doktor bey üçüncü olarak sizi kabul edecek, dedi. Sırada sizden önce iki kişi var.

Hüseyin Kadri Bey yarım saatten fazla bekledi.

Bu bekleyiş onu fazla sıkmadı. Çünkü bu hanımı seyretmekle hayli eğleniyordu. Onu görmek için gelmiş gibi bir hâli vardı. Nihayet ikinci hasta çıktı. Hemşire:

— Buyrunuz Hüseyin Kadri Beyefendi, dedi.

Muayenehanenin kapısını açtı. Kendisi telefona cevap vermek için dışarıda kaldı. Biraz sonra da önceki hastayı kapıdan çıkarttı. Ragıp Bey:

— Hemşire hanım, diye bağırdı.

Hemşire yeni bir hastayı bekleme odasına sokarken:

— Geliyorum efendim, dedi.

Hüseyin Kadri Bey:

— Rica ederim çaktırma, dedi. Memnunmusun?

Ragıp Bey:

— Görüyorsun işte, dedi. Elim, ayağım.

Nesibe Hanım odaya girince doktor:

— Hemşire, dedi. Tansiyona bakıver. Sonra elektro alalım.

Hemşire muayene masasına temiz bir örtü yaydı.

— Lütfen ceketinizi, dedi.

— Kadri Bey ceketini çıkarttı. Ceket asıldı. Hemşire:

— Kendinizi sıkmayınız, rahat oturunuz, dedi.

Tansiyonu ölçtü.

— Sekiz, on beş doktor bey, dedi.

Ragıp Bey:

— Mükemmel, dedi. Elektroyu hazırlayınız.

— Başüstüne.

Kadri Bey hiç beklemediği muamelelerle karşılaşmıştı. Artık ister istemez söz dinliyordu. Uzandı, yattı, ayak bileklerine, kollarına bağlantılar yapıldı. Elektro iki defa ölçüldü. Ragıp Bey kâğıt şeridi inceledi, sonra:

— Sen de bak kızım, dedi.

Daha sonra Kadri Beyin röntgenle de göğüs muayenesi yapıldı. Doktorla hemşire dikkatle izlediler. Sonra doktor adamın göğsünü, kalp bölgesini ve sırtını dinledi. Yine:

— Siz de bakınız kızım, dedi.

Nesibe Hanım dinledi, vurdu, sonra:

— Bir şey yok beyefendi, dedi. Ama herhalde fazla sigara içiyorlar. Muayeneler bitti. Hemşire hastanın giyinmesine yardım etti. Ragıp Bey:

— Ne vereceğiz kızım, diye sordu.

— Siz bilirsiniz doktor bey. Yalnız beyefendi sigarayı biraz azaltsalar diyorum. Ayrıca bir daha gelirlerse bir tahlil getirsinler. Kan sayımı da lâzım.

Dış kapının zili çalınıyordu. Hemşire çıktı ve kapıyı çekti. Ragıp Bey sesini indirerek:

— Nasıl? dedi.

— Ateş gibi, dedi Kadri Bey.

— Alıngandır ama. Bir şey söylemeyecek misin?

— Bilmem.

— Nasıl olsa birgün öğrenir. Daha fazla etkilenir.

Doktor yine hemşireyi çağırdı.

— Sıradan birini getiriniz kızım, dedi. Ha, bir dakika. Beyefendiyi tanımadınız. Buraya gelmenizi sağlayan Kadri Bey.

Nesibe Hanım hiç telâş etmeden:

— Öyle hissetmiştim efendim, dedi. Nasılsınız beyefendi.

Kadri Bey daha fazla kızardı, gülümsedi:

— İyiyim Nesibe Hanım, dedi. Oğlunuzdan da çok memnunum. Hakikaten zeki ve çok terbiyeli bir çocuk. İnsan yaşlandıkça böyle tertemiz duygulu çocuklar karşısında kendi örselenen ahlâkları ve kötü alışkanlıkları için utanıyor.

Ragıp Bey:

— Cemiyetin üzerimize sürdüğü lekelerdir bunlar, dedi. Bak ben hemşireye daima söylerim. Evimdekiler bana hiç sataşmasalar hiç olmazsa hastane koktuğumu söylerler. Ama bu hoşa gitmeyen kokularla dolu mesleğin getirdiği refahtan bol bol çöplenirler.

Kadri Bey giderken:

— Sizi tanıdığıma çok memnun oldum Nesibe Hanım, dedi. Faruğun size düşkün olmasına çok hak veriyorum. Hemen hergün "Benim annem" diyecek bir neden bulur.

Nesibe Hanım:

— Size yük olmasından korkuyorum, dedi.

— Hayır, dedi Kadri Bey. Bana hiçbir yararı olmasa bu tertemiz heyecanı, masum duyguları yeter. Ben evlât yüzüne hasretim hemşire hanım.

Nesibe Hanım, oğlu liseye geçinceye kadar Doktor Ragıp Beyin muayenehanesinde çalışmıştı.

Bu süre içinde Kadri Bey de Faruğu bırakmamış, ayaküstü ve telefonla yaptığı ticaret ve borsa işlerini de artık bir muhasebeye dökmüştü. Buna ihtiyacı yoktu. Belki avunmak zorundaydı. Karısı kendi havasında, evle ilgisi olma-

Ragıp Bey, hastası Kadri Beyle ahlâk ve karakter üzerine sohbet ediyordu.

yan bir insandı. Adamın hayatına bir asalak gibi girmişti. Onu sömürmekten başka bir işi yoktu.

Babadan da zengin olan Kadri Bey Faruğa bir evlât sevgisi bağlamıştı. Onun temiz ruhu, anasına düşkünlüğü, çok hoşuna gidiyordu. Biraz da verdiği parayı haklı göstermek için yazıhaneyi işler bir hâle getirmişti.

Faruk hesapları kaydediyor, bankalara gidip geliyor, borsacılarla temas ediyor, para yatırıyor, çek tahsil ediyordu.

Şu on beş yaşına geldiği sırada da beş bin lira aylığı vardı. Kadri Bey ayrıca ona giyim hususunda da yardım ediyordu.

Faruk biraz boylanmış, boya çektiği için zayıflamıştı. Ama sağlığı yerindeydi ve okulda da durumu çok iyi idi.

Hayatları böyle giderken, birakşam üzeri Nesibe Hanım yazıhaneye telefon ederek Kadri Beye sıkıntılı bir haber verdi:

— Bugün Doktor Ragıp Bey hastaneden muayenehaneye gelmedi. Hastaneye telefon ettim. Bir kalp krizi geçirmiş, hemen yatırmışlar. Lütfen Faruğa haber veriniz, ben hastaneye gidiyorum. Belki Ragıp Beyin yanında kalmam gerekir.

Kadri Bey de üzülmüştü. Faruk o akşam eve gitti. Geç vakte kadar bekledi annesi gelmemişti.

Fakat sabahleyin, daha apartmandan çıkmadan Nesibe Hanım yorgun bir hâlde geldi. Çok üzülmüş, yorulmuş ve solmuştu. Acele ile:

— Ragıp Beyi yalnız bırakamam oğlum, dedi. Bu kadar iyiliğini gördük. Zaten bana yalvardı. "Bırakma beni kızım" diyor.

Faruk:

— Anne, dedi. Bu adamcağızın karısı, kızı yok mu?

— Var, dedi Nesibe Hanım. Hatta ben hastaneye gittiğim zaman oradaydılar. Birisinin küçük çocuğu varmış, ötekinin kocası huysuzmuş. Kadına gelince, hastaneye değil, sanki baloya gidiyor, öyle süsleniş. Hekimler Ragıp Beyin durumunun tehlikeli olduğunu söyledikleri hâlde kızları da karısı da yüzüstü bırakıp gittiler. Ragıp Bey sırt üstü yatıyor. Bu hâlde bırakamam, ölürse içime dert olur.

Faruk:

— Sen bilirsin anne, dedi. Beni düşünme, ama sen de kendine dikkat et. Sonra, o erkek adam, sen ona nasıl bakarsın?

Nesibe Hanım:

— Erkek hademeler var, dedi.

— Yattığı yerde telefon var mı?

— Var ama ben koridordaki telefondan yazıhaneyi ararım. Beni hiç düşünme. Dolapta her şey var. Gerekirse dışarıda da bir şeyler yersin.

— Olur anne.

Rahatları kaçmıştı Nesibe Hanım doğru muayenehaneye gitti. Kapıyı bacayı kapatıp kapıya bir de yazı yazdı. Doktorun hastalığını, iyi oluncaya kadar hasta kabul edemeyeceğini bildirdi. Oradan hemşire kıyafetini, yolda da bir kocaman şişe kolonya alarak hastaneye gitti.

Ragıp Beyin gözü kapıdaydı. Adamcağız o yüzünün kırmızı rengini kaybetmişti. Hemen de avurdu avurduna çökmüştü. Hastalığının vehametini çok iyi biliyordu.

Doktor güçlükle elini yatağının üzerinde kaydırarak

hemşirenin elini tutmuştu.

— Beni bırakma kızım, diye söylendi.

Hemen hemen üç yıl beraber çalışmışlardı. Şimdi bağırıp çağıran, bazı hastaları paylayan Ragıp Bey o kadar yavaş konuşuyordu ki, ne söylediğini dudaklarının kıpırdamasından anlamak gerekiyordu.

— Gördün kızım, diyordu. Bunlar benim kızlarım, karım. İki damadım da sırtlarını bana dayamıştır. Yer içer, keyiflerine bakarlar. Ne diyeyim, suç benim. Sen beni bırakma kızım.

Nesibe Hanım onu konuşturmamaya gayret ediyordu. Fakat uzman hekim:

— Bırakınız deşarj olsun, diyordu. Söyleyememek onu daha fazla tehlikeye düşürür. Şu bir hafta içinde ikinci kriz gelirse hastayı kaybederiz.

Nesibe Hanım çok üzülüyordu. Gündüz bir iki defa odadaki telefon çalıyor, kızları, ya da karısı hastanın durumunu soruyorlardı. Nesibe Hanım.

— Buraya telefon etmeyiniz, diyordu. Hasta heyecanlanıyor. Nöbetçi hekimin telefonunu açın.

Karısı darılıyordu:

— Ne münasebet! Odada telefon varken nöbetçi hekimi ne diye arıyacağım. Evde para olmadığını ona mı bildirmem lâzım?

Ragıp Bey konuşmalardan kadının ne demek istediğini anlıyordu.

Muayenehaneye gerekli bazı ilâçları almak için Ragıp Bey yazıhanesinin çekmesinde biraz para bırakmıştı. Nesibe Hanımı oraya gönderdi. Paraları istedi. Bunlardan beş

bin lirasını çıkartıp hemşiresine verdi. On bin lira kadar bir para daha kalmıştı. Onu da yastığının altına koydurttu:

— Artık senin hakkını ödeyemeyeceğim kızım, dedi. Ah sağ olsaydım da yine beraber çalışsaydık.

Hastayı rahatsız ettiği için Nesibe Hanım odadaki telefonu kaldırttı. Hastanın karısı, kızları konuşmak için geldiler. Fakat başhekim:

— Hastanın odasına giremez, konuşamazsınız, demişti.

Karısı hiç sıkılmadan:

— Fakat dairemizde para yok, dedi.

Başhekim Ragıp Beyin çilesini bildiği için:

— İki akşam evvel adamcağız eve elli bin lira getirdi. Bundan sonra ölü soyuculuğun gereği yok.

Diğer taraftan Nesibe Hanım ev sahibine telefon ederek yazıhaneyi öylece bir başkasına devretmesini söyledi. Ragıp Bey artık çalışamayacaktı.

Yazıhanede değeri yarım milyonu aşkın aletler vardı. Başhekim de ilgilendi. Bunlar yerlerinden alınarak hastanede emniyet altına alındı. Yazıhane ev sahibine teslim edildi.

Bu işler olurken Nesibe Hanım ağlamıştı. Ama Ragıp Beyin hemen hiç ilgilendiği yoktu. O hastalığının vehametini çok iyi biliyordu. Sabahları, ellerini ve yüzünü silen, bembeyaz saç tellerini tarayan, kaşıkla yemeğini yediren ve hemen bütün gece, yüzü hastaya dönük olarak ikinci yatağa uzanan Nesibe Hanımı seyrediyordu.

Kadıncağız bir şey yese bile ayak üstü yiyordu. Hastaneye kadar gelen oğlu ile koridorda görüşürken aklı hastasında kalmıştı.

Bu sıkıntılı ve kederli hayatın da sonu geldi. Bir gece Nesibe Hanım nöbetçi hekimi çağırdı. Hasta ikinci krize yakalanmıştı. Bir eli Nesibe Hanımın elinde olarak soluk soluğa:

— Hakkını helâl et kızım, demişti. Allah'a emanet ol.

Sabah olurken öldü. Nesibe Hanım çığlık çığlığa ağladı. Hekimler onun başına üşüşmüşlerdi.

— Kızım, sana ne oluyor, bu adamın karısı, kızları, damatları var. Kılları kıpırdamıyor. Böyle bir ailenin içinden sıyrılıp çıktı, bundan sonra artık rahattır.

Beş on hekim, iki damadı, öldüğünü duyan hastalardan bir kısmı ile Ragıp Bey toprağına götürüldüğü zaman Nesibe Hanım da apartman dairesine döndü.

Faruk annesini teselli için epeyce uğraştı. Şimdi ayrıca birde geçim derdi çıkmıştı ortaya. Muayenehaneden her gün gelen beşyüz, bin liranın artık arkası kesilmişti.

Nesibe Hanım tutumlu bir kadındı. Eline çok para geçerken ilerisini düşünmüş, mümkün olduğu kadar tutumlu davranmıştı. Şimdi uzunca bir zaman için elinde idare edecek bir para vardı.

Doktor Ragıp Beyin tanıdıklarına verdiği acı, yavaş yavaş uzaklaşan bir tren gibi görünmez ve etkilemez oluyordu. En fazla hatırlayan ve yine ağlayan Nesibe Hanımdı.

Bir pazar günü Kadri Bey apartman dairesine gelmişti. Ana oğul bu adamın nezaketine ve hissiyetine şaştılar. Nesibe Hanım bir kahve pişirdi . Ağlamamaya çalışarak Ragıp Beyin ölümünü anlattı:

— Beyefendi, dedi. Herkes ölecektir. Fakat bu şekilde, bunca vefasız kimselerin babası olarak ölmek pek acı. Akşamdan başhekim birşeyler anlamış, eşini hastaneye çağırmıştı. Fakat hizmetçi hanımının bir poker partisine gittiği-

ni bildirmiş. Kızlarından biriyle konuşmuş. "Annem gelince haber veririz. Benden başka evde kimse yok. Bende çocuğumu bırakıp gelemem," demiş. Bunlar Ragıp Beyin kızları ve ailesi işte. Bir insan ölürken yanında kendisinden birilerinin bulunmasını ister.

Kadri Bey:

— Sizin Ragıp Beyin yanında bulunmanız yeterli Nesibe Hanım, dedi. Onların yüzlerini görmemesi belki daha hayırlı olmuştur.

Nesibe Hanım:

— Elimde hâlâ adamcağızın parmaklarının soğukluğunu hissediyorum beyefendi, dedi.

— Olay henüz yeni, dedi Kadri Bey. Üzülmekte hakkınız var. Siz bir insan olarak üzüntü çekiyorsunuz. Onlar, bundan sonra adamcağızı sömürmenin cezasını çekecek, yokluğa, sefalete düşeceklerdir. Muayenehanede ağır bir takım tıbbi âletler vardı, onlar ne oldu?

Nesibe Hanım:

— Onları hastaneye getirtti, hastaneye bağışladı, dedi.

— Parası var mıydı?

— Kira, ilâç temini, diğer masraflar için daima biraz para ayırırdı. Bunu ben alıp getirdim, kendisine verdim. Bilmiyorum ne yaptıklarını. Yalnız eşi emekli işleminin yapılması için Başhekimin aracı olmasını rica etti. Evlerinde yiyecek parası bile kalmamış.

Kadri Bey:

— Kalmaz, dedi. Adamcağızın günlük kazancını elinden alır, keyiflerine sarfedelerdi. Ragıp Bey onlar için gelir getiren bir îrattı. Ama onun da bir can taşıdığını düşünmediler.

Kadri Bey sonra:

— Nesibe Hanım, dedi. Artık biraz kendi hayatınızı düşününüz. Faruk da sizin için çok endişe ediyor. Her ihtiyacınız için bana bir haeber vermenizi rica ederim. Biraz üzüntünüzün geçmesini bekliyelim. Size, uygun bir başka iş bulmaya çalışacağım.

Kadri Bey aileden biri gibi onların dairesinden ayrılmış ve ertesi gün de Faruğun maaşını arttırmıştı.

Kış biraz sıkıntılı geçmişti. Nesibe Hanım oğlunun aldığı ayda on bin lira ile kendisine bağlanan yetim maaşıyla idare ediyordu. Gerçi biriktirdiği biraz para vardı ama bunları daha sıkıntılı günler için tutuyordu.

Faruk on altı yaşındaydı ve onuncu sınıfa gidiyordu. Her akşam eve gelişinde kapıyı annesi açıyor ve Faruk:

— Benim annem, diye boynuna sarılıyordu.

Hakikaten anasına biraz fazla düşkündü. Okulda, veya çalışırken zaman zaman annesini düşünüyor ve onun, o sırada ne yapmakta olduğunu tahmine çalışıyordu.

O yıl, okul tam gündü. Sekiz buçukta ders başlıyor ve saat dörtte çıkılıyordu. Faruk en devamlı ve çalışkan öğrencilerden biriydi. Okuldan çıkınca koşarak yazıhaneye gidiyordu.

Hem okumak, hem çalışmak, ikisi bir arada olacak işlerden değildi. Ama Faruk yazıhaneden aldığı paradan vazgeçemezdi. Bunun için Kadri Beye:

— Efendim, demişti. Liselerde gece dersleri var. Ben bütün gün yazıhanede kalmak, gece derslerine devam etmek istiyorum.

Kadri Bey:

— Okuldan dönüşte iki saat çalışıyorsun, bu yeter, diyordu. Bu da benim işlerimin görülmesine yetiyor. Başıma iş çıkarma.

Faruk gelir gelmez, bir soluk aldıktan sonra bankalara, simsarlara, ticarethanelere gidiyordu. Borsa işlerini epeyce öğrenmişti. Günlük işlere ait notları o alıyordu. Kadri Bey, onun yokluğunda olup bitenleri yazıyor, dışarı işlerini ona bırakıyordu.

Evinde hiç de rahat olmayan bu adam işlerine daha fazla önem vermeye başlamıştı. Bu çalışmak onu avutuyor, vakit geçirtiyordu ona.

Kadri Bey hakikaten dertli bir insandı. Bir şeyde hevesi kalmamıştı. Bir çocuk babası olsa, hakikaten çok iyi bir baba olurdu. Ama Allah ona bunu vermemişti.

İlkbahara doğru rahatsızlandı. Kalkıp İngiltere'ye gitti. Orada tanıdığı hekimler vardı. Sık sık gidip bir muayeneden geçermiş.

Giderken Faruğa iki aylık parasını verdi ve:

— Yapılacak iş yok, dedi. Akşamları bir iki saat açarsın yazıhaneyi. Belki soran filân olur.

Bir de kartvizit verdi:

— Annene ver bunu, dedi. Tanıdığım bir eczacı var. Yaşlı bir adamdır. Annenden bahsetmiştim de bir kere görüşmek istedi. Belki annen çalışmak ister.

Nesibe Hanım semtlerine yakın olan bu eczaneye gitti. Hakikaten yaşlı bir adam çalışıyordu. Ne gözü iyi görür, ne artık reçete okuyabilir, ne de neyin nerede olduğunun farkındadır.

Nesibe Hanımın pek gözü tutmamıştı. Ama Kadri Beyin aracı olduğunu düşünerek, emekli eczacı Rüştü Beyle ko-

nuştu. Yanına bir eczacı kalfası almış, adam sattıklarının parasını cebine indirmiş. Kazanç vergisini veremez olmuş.

— İyi, hoş ama, Hanım kızım benim size verecek param yok, raflar boşaldı, gelen yok diyorum diyordu.

— İsterseniz bir iki hafta çalışayım, dedi Nesibe Hanım. Bu en işlek yerdeki eczanenin kazanmamasına imkân yok. Gerekli ilâçları bulunduralım.

Rüştü Bey:

— Ben akşama kadar sinek avlıyorum, dedi. İyi kötü bir meslek işte. Evde kalsam büsbütün kötüleşeceğim. Elalem işte güçte görsün. Kadri Bey sizi pek methetti. Bakın, bir şey yapabilirseniz ne alâ.

Eczanenin büyük, ayrı bir laboratuvarı var. Ama orada Rüştü Bey günde bir iki nöbet kestiriyor.

Nesibe Hanım laboratuvarda hayli ilâç buldu. Orada açılmamış paketler vardı. Raflar temizlendi. İlâçlar cinslerine göre ayrıldı. Ne de olsa genç kadın bu işlerle meşgul olmuştu.

Onun hemşire kıyafeti ve başlığı ile dolaştığını görenlerden içeriye giren, bir ilâç soran filan oluyordu.

Nesibe Hanım bir iki gün içinde Rüştü Beyi şaşırtacak bir beceri gösterdi. Artık enjeksiyon yapıyor, tansiyon ölçüyor, tartıyor, aranan bir ilacı temine çalışıyordu..

Siparişler geldi, raflar doldu aranılan bulunmaya başladı, Rüştü Beye para almak düşüyordu. Hemşire sesleniyor:

— İkiyüz altmış alınız beyamca, filân diyordu.

Başı yarılan, elinde dolama çıkan, çıbanını azdırmış olan artık o eczaneye geliyordu. Birkaç sandalye getirmek gerekti. Artık sinek avlanmıyordu. Gelenler sıra bekliyorlardı.

İhtiyar Eczacı şaşmıştı bu işlere. Kasadan ayrılamıyordu. Caddenin kenarına bir iskemle atıp oturamıyordu. Ama paranın da yüzü tatlıydı. Adamcağızın kendisi gibi gücünü yitirmiş bir karısı vardı. Kızı evlenmiş, bir başka şehre gitmişti.

Para meselesine gelince Nesibe Hanım:

— Beyamca, dedi. Bütün masraflar ve ilâç paraları çıktıktan sonra net kârın yüzde otuzunu alırım. Ama enjeksiyon, pansuman, tansiyon gibi işler bana ait. Ya evet, ya hayır!

Evet, demişti adam. Dükkânı işliyor, kasası para görüyor, fakat gelen reçeteyi uzatıyordu:

— Hemşire, nenin nesi bu, bir bakıver?

Artık, eczaneye gelen Rüştü Beye değil, Nesibe Hanıma yanaşıyorlardı. O derli toplu, tertemiz yüzü, titiz hareketleriyle çok iyi çalışıyordu. Yaşantılarını karşılayacak kadar bir para geliyordu. Sıkıntılı geçen kıştan sonra bir ferahlık başlamıştı.

Rüştü Bey hakikaten gücünü yitirmiş bir insandı. Yetmişine gelmişti. Ne gözü seçiyor, ne kulağı hakkıyla duyuyordu. Karısı Firdevs Hanım, o da bastonuna dayanarak iki üç günde bir geliyor:

— Çalış kızım, çalış, diyordu. Bir emekli maaşına kalmıştık. Başımıza belâ olmuştu bu dükkân. Beyamcan için hekimler oturmasın diyorlardı. Onuniçin açıldı bu eczane.

Rüştü Bey her gün gelemiyordu. Karısı gelir, bir iki saat oturur, bir iş yapmış gibi:

— Ben artık gideyim, değilmi hanım kızım, derdi. İhtiyar evde.

Gelmekle kontrol mu ediyordu, yoksa bir işe mi yarıyordu? Zavallının bir şeye aklı ermiyor ve bir şeye gücü yetmiyordu.

Rüştü Bey, eczanesinin işletmesini tamamen Nesibe Hanıma bırakmıştı.

Nesibe Hanım bir enjeksiyon için iç odaya gitse, açık kapıdan giren:

— Nesibe Hanım yok mu? diyorlardı.

Rüştü Bey defterden silinmişti artık. Geldiği gün:

— Yarın için bana müsaade kızım, diyordu. Ha gelmişim, ha gelmemişim, ne fark eder.

Uzun süre hastanelerde çalıştıktan sonra, emekliliğinde eczane açmış olan Rüştü Beyin son günleri rahatlık içinde geçiyordu.

O sonbahar aylarından birinde, eczacı Rüştü Bey ölmüştü. Nesibe Hanım buna çok üzüldü. Ayrıca daha adamcağızın ölümünün üzerinden bir hafta geçmeden, bir sabah Rüştü Beyin kızı ve damadı eczaneye geldiler. Damat bey de ellisini aşmış bir kimseydi. Taşrada, uzun yıllar memuriyet hayatında yıpranmıştı.

Nesibe Hanım o zamana kadar Rüştü Beyle karısından gayet yumuşak ve içten bir iltifat görmüştü. Fakat gelenler hiçbir nezakete gerek görmeden ve büyük bir haksızlık ve soygunculuk karşısında kalmışlar gibi davranarak kasaya ve ilâçlara el koymuşlardı.

Böyle bir girişime karşı önceden tahminde bulunmuş olan Nesibe Hanım hazırlıklıydı. Ecza depolarına olan borçların listesini ve faturalarını ortaya koymuş ve sayımını da yapıp hazırlamıştı.

Firdevs Hanımın kızına ve damadına olan itirazı para etmedi. Zaten cahil olan kadını bastırmışlardı. Damat bey karısını vezneye oturtacak vediplomalı bir eczacıya bir aylık verecekti.

Nesibe Hanım eczanenin el değiştirmesinin iyi olmayacağını, kısa zamanda kâr getiren bu müessesenin batacağını boşu boşuna anlatmaya çalıştı. Damat bey ve eşi alacaklı olan ecza depolarına haber gönderdi.

Eczanenin ilâç rafları çabucak boşaldı. Ortaya birtakım alacak davaları çıktı. Dükkânın kepenkleri indirildi ve kilitlendi.

Nesibe Hanım yeniden işsiz kalmıştı. Aradan bir iki hafta geçmeden evine kadar gelen emzikli bir kadın ona ricada bulundu. Annesi hastanede yatıyordu. Bir operasyon geçirecekti. Kendisi emzikli ve yeni doğum yapmış bir kadındı. Bir hekim kendisine adres vermişti.

Zengin ve hatırlı bir kadın olan Hayriye Hanım hastaneden çıkıncaya kadar annesine bakmasını rica ediyordu.

Nesibe Hanım telefonla durumu oğluna bildirdi ve genç kadınla birlikte hastaneye gitti.

Özel bir odada yatmakta olan Hayriye Hanımın annesi İkbal Hanım bütün zenginler gibi canı tatlı bir kadındı.

Hastane hayatını Nesibe Hanım çok iyi tanıyordu. Fakat hiçbir zaman hayatını buralarda kazanmak niyetinde değildi. Kadında pek huysuzdu. Daha ilk gecesinden Nesibe Hanıma yatağına uzanmak fırsatını bile vermek istememiş, uykusuna engel olmuştu.

Nesibe Hanım:

— Hanımefendi, dedi. Bu şartlar altında ben size bakamam. Bende insanım, benim de dinlenmeye, düşünmeye, uyumaya ihtiyacım var. Kızınıza telefon edeyim, size başka bir hastabakıcı bulsunlar.

İkbal Hanım şaşırmıştı. Nöbetçi hekime şikâyet etti. Fakat hekim kendisini uyardı:

— Hanımefendi, Nesibe Hanım her bakımdan güvenilir ve bilgili bir hemşiredir. Daha ehliyetli bir kimse bulunacağını zannetmiyorum. Yine de kızınızı çağıralım.

Hayriye Hanım geldi. Çok telâşlı ve sinirliydi. Nesibe Hanım odadan çıkmıştı. Biraz sonra Hayriye Hanım ayrılıp gitti. Nesibe Hanım hastanın yanına girdiği zaman hâline acıdı. Kadın ağlıyordu. Kızından şikâyet ediyordu. Zaten safra kesesinden rahatsızdı. Ağrıları vardı.

Nesibe Hanım kendisini teselli için biraz uğraştı. Ertesi gün de kadıncağızı yatağında bayıltıp götürdüler ve operasyon başarı ile yapıldı. Yine yatağına getirilmiş ve orada gözlerini açmıştı.

Enjeksiyonlar, serumlar başlamıştı. Nesibe Hanım bir sandalye çekerek hastanın yanında oturuyor, ona tavsiyelerde bulunuyordu.

Yaşlı kadının pansumanları için doktora o yardım etti, bir iki gece hastanın başucunda o bekledi, o yemeklerini yedirdi, ilâçlarını içirdi. Temizledi, ferahlattı ve tatlı bir dil kullanarak onu hayata bağlamaya ve ona operasyon sarsıntısını unutturmaya çalıştı.

Nesibe Hanım, hastaneye gelen İkbal Hanım'ın kızına annesinin odasını gösteriyordu.

Herhâlde İkbal Hanım büyük bir servetin sahibi olduğu gibi yalnız yaşamayı da sevdiği için yoklamaya gelen pek kimsesi yoktu. Kızı da operasyondan sonra yalnız bir defa gelmiş, sonra çocuğu ile Ankara'ya gitmişti.

İkbal Hanım:

— Görüyorsun ya kızım, diyordu. Ben kimseden hayır görmedim. Beni bir hastane köşesine atıp gitti öz evladım.

Nesibe Hanım:

— Şimdi üzüntülü şeyler düşünmeyiniz, diyordu. Operasyonu atlattınız. Yaralarınız kapanıyor. Bunların dışında olanlar hep ufak tefek şeylerdir. Kimseye muhtaç değilsiniz.

İkbal Hanım bu hemşirenin bakımından son derece memnun kaldı. Başka hastabakıcı istemiyordu.

Bu hastane hayatı kırk gün kadar sürdü. İkbal Hanım yeniden dünyaya gelmiş gibi oldu. Onu apartmanına kadar Nesibe Hanım götürmüş ve hatta bir gece orada kalmıştı. Kadın canına düşkün ve meraklıydı. Nesibe Hanımın hizmetini yeteri kadar karşılamış, sonra bir de yüzük hediye etmişti. Haftada bir gün olsun tansiyonunu ölçmesi için gelmesini rica etmişti. Kimse ile geçinemeyen bu kadın Nesibe Hanıma iyi bağlanmıştı.

Nesibe Hanım ne kadar idareli gitse yine elde avuçta bir şey kalmıyordu. Apartman dairesinin masrafı çok, her şey pahalıydı. Faruk annesinin çektiği sıkıntıyı göryor ve buna çok üzülüyordu.

Bir akşam eve dönünce:

— Anne, dedi. Eczanenin önünden geçtim. Kepengin üzerine devren satılık eczane yazmışlar, dedi.

Nesibe Hanım:

— Demek idare edemediler, dedi. Eh, memur adam eczacılıktan ne anlar. Ben sadece ihtiyar kadına acırım. Kızına sözü geçmedi.

Faruk on yedi yaşına gelmiş ve on birinci sınıfa geçmişti. Artık tam bir delikanlıydı. Sağa sola koşarak aldığı parayı hak etmeye çalışıyordu. Kadri Bey yavaş yavaş yazıhaneden elini eteğini çekiyor, Gülten Hanımla uğraşıyor, ara sıra Faruğa:

— İçki öldürür, kumar süründürür, diyordu. Bu kadının kafası hiç çalışmıyor. Allah seni inandırsın ben kendi sonumuzu hiç iyi görmüyorum. Kadın benim adıma çek imzalıyor. Birde bakıyorum birisi geliyor, paraları istiyor. Ne imiş. Kumar oynamış da para kaybetmişmiş. Bütün gittiği yerlere telefon ettim. Hiçbir kumar borcunu ve ödünç alınan parayı ödemeyeceğimi bildirdim. Şimdi evde boğaz boğazayız. Ben vermezsem o parayı nereden alacağını bilirmiş. "Aman hiç durma," dedim.

Kadri Bey hakikaten dertliydi. İşte o bahara karşı Faruğun hiç de hoşuna gitmeyen bir haber verdi:

— Bu kadınla uğraşamam Çelebi. Apartmanda iki dairem daha var. Onlardan yirmişerbin lira aylık geliyor. Alsın bu kiraları, ister kumar oynasın, ister aklını başına toplayıp otursun. Hırsımdan bir yerime inecek. Beş ay sonra sen de okulu bitireceksin. Nerede olsa iş bulursun. Sana beş aylık paranı veriyorum. Yazıhaneyi hemen kapatıyorum.

Bu hiç de hoşa gider bir olay değildi. Adamcağız kendi bildiğine işlerini düzenlemiş ve uçağa atlayınca Avrupa yolunu tutmuştu.

Faruk sağda solda iş arıyordu. Günde bir iki saat çalışacaktı.

İlkbahardı. Faruk o yıl liseyi bitiriyordu. Yıl biraz yoksul,

fakat ders bakımından başarılı geçmişti.

Nesibe Hanım, on beş gün kadar bir hastanede özel hastabakıcılığı yaptıktan sonra, dışarıda kabinesi olan bir hekimin muayenehanesinde çalışmaya başlamıştı.

Doktor kırk beş yaşlarında, Nihat adında, iç hastalıkları uzmanıydı. Lisan biliyordu, iyi yetişmişti, tanınmış bir kimseydi.

Kabine saat dörtte açılıyor, dört buçukta da hekim hastaneden çıkarak geliyor ve muayeneler başlıyordu.

Nesibe Hanım kışın girmişti bu işe. Dört ay kadar çalışmıştı. Doktora faydalı olduğundan emindi. Yalnız kabineyi muayeneye hazıramak, temizlik yapmak, hasta kaydetmekle kalmıyordu. Muayene sırasında, özellikle hanım hastalara yardım ediyordu. Ayrıca hastalıklardan, hasta hâlinden anlıyordu da. Dikkatli, titiz ve az çok tecrübeliydi.

Nisan başlarında, bir gün muayenehaneye erkence gelen Nihat Bey muayene odasına girip çıkan hemşireye seslendi ve:

— Sizinle ciddi ve hayati bir konuda görüşmek istiyorum, dedi.

Nesibe Hanım daima temkinli ve nazikti:

— Buyurunuz doktor bey, dedi.

Nihat Bey sigarasını yaktı ve hemşireyi karşısındaki koltuğa oturttuktan sonra:

— Nesibe Hanım, dedi. Bir oğlunuz olduğunu biliyorum.

— Evet, dedi Nesibe Hanım. Kısmetse bu yıl liseden mezun olacak.

— Başka kimseniz var mı Nesibe Hanım?

— Pek uzak akrabamız olacak, ama görüşmüyoruz.

— Kaç yaşınızdasınız?

— Otuz yedi, doktor bey.

— Evlenmeyi hiç düşündünüz mü?

Nesibe Hanım:

— Hayır dedi. Benim bir tek oğlum var. Ona üvey baba kahrı çektirmek istemedim.

— Her üvey baba bir oğlu olduğunu bilerek aldığı bir hanımın bu oğluna karşı kırıcı olamaz.

— Evet, doktor bey. Dünyada çok iyi ve makul insanlar vardır. Fakat ben kocam öldüğü zaman yirmi dört yaşındaydım. Oğlum daha kucak çocuğu idi. Kocamdan bana hiçbir şey kalmadı. Buna rağmen evlenmedim.

— Çocuğunuz hırpalanır korkusundan mı?

— Biraz öyle, biraz da oğlumun bana çok bağlı olmasından. Ben onun hem anası, hem babasıyım. Yarı yarıya olsun ondan uzaklaşmak istemedim.

— Nesibe Hanım. Siz bütün varlığınızla kendinizi oğlunuza adamışsınız. Düşününüz ki o, sizin yaptığınız bu fedakârlığı yapmayacaktır. Bir iş sahibi olduktan sonra evlenecektir.

— Bunu biliyorum ve iyi bir evlenme yapmasını candan istiyorum.

— O zaman çok yalnız kalacaksınız.

— Mümkündür doktor bey. Ben hiçbir zaman oğlumun bütün varlığına ve ruhuna sahip olmayı düşünmedim. Benim görevim oğlumu yetiştirmek ve onu mutlu bir hayatta bırakmaktır. Zaten annelik bu değil midir?

— Sizi çok takdir ediyorum Nesibe Hanım. Çok münevver, çok ileri görüşlü ve bilgili bir hanımsınız. Yalnız bir

üvey babanın oğlunuza pek yakınlık göstermeyeceği kadar, bir gelin, oğlunuzun eşi de, sizi kocasıyla paylaşmak istemeyecektir.

— Bu da çok mümkün efendim. Ben oğluma söz geçirdiğim, onu içtenliğime inandırdığım kadar gelinime, oğlumun eşine söz geçiremem. Hattâ oğlumun bana düşkün olmasını da tabii olarak çekemeyecektir. Bu takdirde ben onların hayatlarından uzaklaşacağım. Görevini yapmış bir anne olarak çekileceğim.

— Siz, eşinizin ölümünden sonra yapayalnız yaşamakla gereğinden fazla bir fedakârlıkta bulunmadınız mı?

— Anneliğin ölçüsü yoktur beyefendi. Ben kolej tahsili yaptım, iki yabancı dil öğrendim. Müesseselerin birinde muhakkak iyi ve tatmin edici bir iş bulabilirdim. Ama, yapmadım bunu. Yapmadığıma da yerinmiyorum.

— Sizi yakından tanıyan kim olsa kendinize yazık ettiğinizi söyler.

— Bunu hakikaten çok söylediler efendim. Ama ben, yaşamaya çalıştığımız, yokluğu veya bulabildiğimiz yemeği paylaştığımız evimizde, beni oğlumdan az da olsa ayıracak bir erkekle birlikte yaşamayı istemedim. Oğlum kapıyı açar açmaz hemen boynuma sarılıp "Benim annem" diye seslendiği ve sevindiği zaman kendimden çok bu hakikatli çocuğun annesi olduğumu düşündüm.

— Müsaade eder misiniz, ben oğlunuzla görüşeyim?

— Ne için görüşeceksiniz beyefendi. Aramıza herhangi bir kimsenin girmesini sağlamak için mi?

— Sizinle evlenmek isteyen benim Nesibe Hanım. Siz zeki, temiz kalpli, bilgili bir hanımsınız. Henüz gençsiniz. Ben de kırkbeş yaşıma geldim. Ben de annem kıskanmasın, gücenmesin diye bu yaşa kadar evlenmemiştim. Ama kimse

kimseye baki değildir. Annem öldü, yalnız kaldım. Ne kadar para kazansam, ne kadar kendime baktırsam yine de manevi bir sefalet ve yalnızlık içindeyim. Bu muayenehaneyi kapatıp hastalara evimde bakmak istiyorum. Size de istediğiniz teminatı verebilirim.

Hastaların gelmeye başlaması konuşmayı burada kestirmişti. Nihat Bey ertesi gün, okula gitmiş ve öğle tatilinde Faruğu görmüştü.

Doktor kısa bir başlangıçtan sonra konuyu açtı. Ziyaretçi odasında, yalnız olarak görüşüyorlardı. Nihat Bey:

— Anneniz annenizdir, demişti. Ama sizin onun hayatını sadece size bağışlamasına, diğer insanî ihtiyaçlarını düşünmemesine razı mısınız? Hemşirelik, sağlık uzmanlığı yaparak, hastanede, eczanede çalışarak size bakması yeterli değil midir? Annesinin oğlu olduğunuza göre siz de onun kadar hakikatli, onun kadar fedakâr olabilirsiniz.

Nihat Bey birtakım inandırıcı sözlerden sonra:

— Faruk beyoğlum, dedi. Ne bir erkek, ne bir kadın hayatını yalnız geçirebilir. Allah'ın kanunu budur. Herkese bir eş gereklidir. Bundan kaçınan sağlıklı insanlar daha sonra sağlıklarını yitirirler. Bakınız, ben de annem gelin kahrı çekmesin diye bu yaşıma kadar evlenmemiştim. Ama annem öldü. Yapayalnız kaldım. Bana her zaman için "Nihat, evlendiğini, çocukların olduğunu görmek istiyorum. Beni bu sevindirici hadiseyi görmekten yoksun bırakma, ben makul bir insanım, ben senin eşini de seveceğim, onun her davranışını hoş göreceğim" derdi. Ama evlenemedim işte. Güvenemedim kimseye. Zavallı annemin gözleri açık gitti.

Doktor elini genç öğrencinin omuzuna koydu:

— Bak yavrum, dedi. Anneni senin elinden alacak değilim. Fakat sen onun analık sevgisi yüzünden, kendi hayatı-

nı yaşamasına engel olursan bu yaptığın dostluk değil, düşmanlık olur.

Faruk biraz sıkılarak:

— Siz annemle evlenmek mi istiyorsunuz? dedi.

— Evet, dedi Nihat Bey.

— Bunu kendisine söylediniz mi?

— Söyledim.

— Kabul ediyor mu?

— "Ben oğluma üvey baba kahrı çektirmemek için bu yaşıma kadar evlenmedim," diyor. Ben medeni bir insanım, özellikle bir hekimim.

— Niçin başka bir hanımla evlenmiyorsunuz?

— Nesibe Hanım çok zeki, çok bilgili ve güzel huylu bir hanım. Ben tanınmış bir hekimim. Kazancım da iyidir. Hem ben aradığım gibi bir eş bulmuş olurum, hem de anneniz şurada burada çalışmaktan kurtulur.

— Annemin acınmaya ihtiyacı yoktur Doktor bey. Bir evimiz, ufak da bir yetim aylığımız var. Ben hemen bir işe girer, annemin yaşamasına yardım ederim.

— Orasına bir diyeceğim yok. Fakat annenin evlenmek ihtiyacında olduğunu, bilmen gerekir. Bir takım rûhî ve bedenî hastalıklara tutulabilir.

— Ciddi mi söylüyorsunuz?

— Annenin hastalanmasına, sen evlendiğin zaman da yapayalnız kalmasına neden olmaman için bu konuşmayı yaptım. Benim daha fazla konuşacak bir konum kalmadı.

Doktor Nihat Bey bir arkadaş gibi Faruğun elini sıktıktan sonra gitti.

İmtihan ve ders yılı sonunda yapılan bu konuşma Faruğu biraz sarsmıştı. O akşam, geç vakit eve gelen annesi onun yüzüne bakar bakmaz:

— Nen var senin? dedi.

— Bir şeyim yok annem.

— Yoo, bana yalan söyleme. Biribirimizden bir şey saklamamız doğru olmaz.

— İyi söyledin anne. Şimdi sen söyle, benden bir şey saklıyor musun?

— Hayır. Olsa da saklamak istemem.

— Nihat Beyin seninle evlenmek istediğini bana söylemedin?

— Bunu düşünecek, sana nasıl söyleyeceğimi kararlaştıracak vaktim olmadı. Demek Nihat Bey sana geldi?

— Evet annem.

— Ne dedi?

— Senin evlenmene engel olmamamı söyledi.

— Sen ne cevap verdin?

— Ona hak verdim anne. Ana oğul biribirimizi çok sevdiğimiz için ikimiz de evlenmeyecek miyiz? Bir gün beni evlendiremeye kalkmayacak mısın? Küçük bir kızcağız torununu veya bir oğlancığı kucağına almak istemeyecek misin? Benim evleneceğim kız, senin kadar iyi kalpli mi olacak? Beni senden koparıp almak istemeyecek mi? Ben iki arada kalarak mutsuz bir hayat yaşamayacak mıyım? Benim yeni kurduğum yuvayı yıkmamak için yalnız bir evde küçük bir yetim maaşıyla yaşayan yalnız, yaşlanmış bir kadın olarak kalmayacak mısın?

Bu konuşma yemek masasının başında, yemekten sonra

da devam etti. Nesibe Hanım:

— Kaderin bize ne hazırladığını bilmem, dedi. Ama mutlaka bizi üzen olaylarla karşılaşacağız.

— Anne, daha genç sayılırsın. Rûhî, bedenî bazı hastalıkların olabileceğini düşünmelisin.

Nesibe Hanım içini çekti ve:

— Bu mümkündür oğlum, dedi. Fakat mutlaka hastalanmam gerekmez.

— Anne, Nihat Bey tertemiz bir insana benziyor.

— Tanıdığım erkekler içinde belki en iyisi. Ama onunla evlenmek istemediğimi zannetme.

— Senin evlenmene ben engel olamam anne. Sen de benim evlenmeme engel olamayacaksın. Ama bütün bu olaylar bizi birbirimizden ayıramaz. Ben seni her zaman, senden uzakta severim annem. Senden kopmuş bir parça, senin bir parçan olduğumu unutamam.

Ana oğul arasında sıkıntılı bir durum başlamıştı. Faruk hemen ayrılacaklarmış gibi, annesini görür görmez boynuna sarılıyor ve "Benim annem" diyordu. Nesibe Hanım da: "Sen anneni bir başkasıyla paylaşmaya kalkıyorsun" diyordu.

Faruk büyük ve her şeyi iyi düşünülebilen bir adam gibi konuşuyordu. Nesibe Hanım muayenehaneden ayrılmak istediği zaman buna şiddetle engel olmuş:

— İyi düşün anne, demişti. Birgün ben askere gideceğim, sonra dönüp bir iş arıyacağım, ayrıca evlenmeye de kalkacağım. Ben senin hayatla arana girmek istemem. Bana karşı olan analık görevini yaptın, benim için çok şeye katlandın. Ama artık benimde içimin rahat olması gerekiyor.

Doktor, bir aralık Nesibe Hanımın gözlerinin akına kan yürümüş olduğunu görmüş ve:

— Bir sıkıntınız varsa bana söyleyiniz, demişti. Ama bu asabiyetiniz ve üzüntünüz benim yüzümdense özür dilerim. Allah oğlunuzu bağışlasın.

Nesibe Hanım:

— Faruk benim evlenmeme engel olmuyor, dedi. Ama bana çok alıştı Nihat Bey. Muhakkak çok üzülecek. Siz onu birtakım hastalıklar ihtimali ile korkutmuşsunuz?

Doktor, Nesibe Hanım'a "Bir sıkıntınız varsa bana söyleyiniz" diyordu.

Nihat Bey:

— Yalan mı Nesibe Hanım? Siz eşleri olmayan genç hanımların bir takım hastalıklara yakalandıklarını bilmiyor musunuz? Ama ben ısrar etmiyorum. Şu kadarını söyleyeyim ki oğlunuzla aranızda olan sevgi beni imrendiriyor, ben de anacığımı çok severdim.

Nesibe Hanım işi bırakmak istemiyordu. Oğlu artık yetişmiş bir delikanlıydı, ihtiyaçları gün geçtikçe artıyordu. Hatta bir akşam:

— Anne, demişti. Üniversiteye girmek imkânı olacak mı dersin?

Bu nasıl olabilirdi? Dört yıl, altı yıl daha çalışmak mümkün olacak mıydı? Öğleyin saat ikiden, akşamın sekizine kadar bir başka adamın işi ile meşgul olarak zaten ayrılmıyor muydu? Çalışan ve okuyan insanların ayrılmaları her zaman gerekmiyor mu?

Nihat Beyin bir arabası vardı. Bazen Nesibe Hanımı arabasıyla evine kadar getiriyor, oradan yoluna devam ediyordu.

Önceden sözleşerek, Faruğun liseyi bitirdiği ve diplomasını aldığı zaman, bir pazar günü gelerek onları aldı. Bir kır gezmesi yaptılar, bir lokantada yemek yediler. Nihat Bey bu nedenle sözü açtı:

— Faruk Bey, çok rahatlıkla okuyorsunuz, tahsili kesmemeniz bence çok doğru olacaktır. Üniversiteye giriniz. Ben hiçbir karşılık beklemeden de size tahsiliniz boyunca yardım ederim.

Nesibe Hanım da oğluna yüksek tahsil yapmasını önermişti. Faruk bir an önce işe girmek ve annesine bakmak istiyordu. Nesibe Hanım:

— Lise tahsilin ne işe yarayacak, demişti. Nice lise mezunları var ki bir sanata girip para kazanmak istiyorlar. Memlekette bir işe yaramak, aynı zamanda rahat yaşamak için okumuş olman lâzım. Ben daha yedi sekiz yıl çalışırım.

Faruk:

— Çok yoruldun anne, diyordu. Yetmedi mi?

— Akşama kadar eve kapalı mı yaşıyayım. Söyle, önünde askerliğin var, kim sana ev geçindirecek parayı verecek. Kadri Bey gibi bir insana tekrar rastlamak mümkün değildir.

— Anne, daha ne kadar bakacaksın bana?

Nesibe Hanım:

— Ölüp gidinceye kadar, dedi. Analık böyledir. Evlendiğin zaman hayatına müdahale etmesem de yine üzüntü içinde yaşıyacağım. Birgün uzakta olabiliriz. Hayatta her şey mümkün.

— Anne, ben yetişeceğim kadar yetiştim. Daha fazla okumamı istiyorsan, biraz daha bekle. Sonra evlenirsin.

— Bayat, yorgun, tükenmiş bir kadın olarak mı?

— Anne, daha sen bir genç kız gibisin.

— Zaman ilerliyor Faruk. Senin için de, benim için de. Sen okuma devresini yitireceksin, ben de diriliğimi, gücümü.

— Bak anne, ben seni kıskanmam. Sen bu yaşına kadar ömrünü benim için tükettin. Biraz da kendini düşünmelisin. Nihat Bey iyi bir insan. Seni daha küçük yaştakilere, genç kızlara tercih ediyor. Aklı başında bir insan. O da annesine çok düşkünmüş. Annesine düşkün olanlar karısına da düşkün olurlar.

— Yani sen de öyle olacaksın, değil mi?

— Benim evlenmem çok uzak anne. Önce sen ilerisini düşün. Bu daireyi kiraya veririz, bu kira parasıyla benim okumam mümkün olur.

Artık akşamları bu konuşmalar oluyordu. Üniversite hazırlıklarına da başlamanın zamanı geçiyordu. Bir akşam Nesibe Hanım:

— Faruk, dedi. Başının çaresine bak. Bomboş dolaşıyorsun, çalış, ben okuduğunu istiyorum. Nihat Bey gibi iyi bir insan beni isterken bu fırsatı kaçırmak istemiyorum.

— Anne, ben ne olacağım?

— Okuyacaksın, buna ben karar veririm, sen değil.

Nesibe Hanım biraz sertçe bir çıkış yapmıştı. Faruk gücenmiş olsa bile bunu belli etmedi. Annesinden daha fazla fedakârlık bekliyemezdi. Annesinin bazı sıkıntılı hallerinden şüpheleniyor, onun karar vermekte güçlük çektiğini anlıyordu. Kendisini dünyaya getiren, yaşatmak, büyütmek için her türlü azaba katlanan bu kadın artık biraz da kendi hayatını yaşamalı, ilerisini düşünmeliydi.

O günlerde, Doktor Nihat bir aralık sormuştu:

— Hemşire Hanım, evlenmeniz için küçük beyden müsaade alamıyor musunuz?

Nesibe Hanım:

— Faruk benim oğlum, dedi. Daha on sekiz yaşına gelmedi. Karar vermek bana ait.

— Aramızda bir anlaşma olamayacaksa bunu olsun bana söyleyiniz.

— Bana yol mu vereceksiniz?

— Hayır. Siz bir hekim için en ideal bir yardımcınız. Mu-

ayenehaneyi siz çekip çeviriyorsunuz. Teklifimi kabul etmemeniz beni üzüyor. Ama iyi bir anne, iyi bir dostsunuz.

— Sizinle evlenirsem babamdan bağlanan yetim maaşı kesilecek. O zaman oğlumla birlikte sizin elinizle bakacağız.

— Birlikte çalışmaya devam edeceğiz. Bir pazar buyurun, benim dairemi görün. Beğeneceğinizi umarım.

— Herhalde çok güzeldir Doktor bey.

O pazar Nihat Bey otomobili ile gelmişti. Faruk biraz kasılıyordu, ama Nesibe Hanım onu zorladı.

— Beni yalnız mı yollayacaksın.

Doktorun evi Şişli'de, çok güzel ve bakımlı bir apartmandaydı. Eşyası, dairenin temizliği yerindeydi. Nihat Bey kendi payına bazı hesaplar yapmıştı. Annesinin odasını Faruk için düşünüyordu. Bu tek, ama geniş pencereli, orta boyda bir odaydı. Yanında kütüphane odası vardı. Nihat Bey:

— Annem beni bu pencerede beklerdi, diyordu. Caddeye girer girmez onun yüzünü görürdüm. Perdeyi sallar, bana orada olduğunu belli ederdi. Ben ana sevgisinin ne olduğunu bilirim Faruk bey. Birlikte oturur, birlikte yaşarsak çok memnun olacağım. Bakınız benim ne oğlum var, ne de kızım. Evlilik hayatını bilmiyorum. Hastane, muayenehane, ev, işte benim yaşantım.

Faruk belki istemeyerek söyleyiverdi:

— Annem, haraketli, geniş görüşlü, renkli bir kadındır. Herhalde sizin rahat yaşamanızı temin edecektir.

Doktor bu sözden çok memnun kalmıştı. Annesinden çok oğlu ile meşgul oldu, kitaplarını, özel meraklarını anlattı.

O akşam evlerine bırakıldıkları zaman Nesibe Hanım:

— Beni ne kolaylıkla verdin Faruk, dedi.

Faruk içini çekti:

— Karar senin anne. Beni olduğu kadar seni de düşünmek gerekli.

Ertesi gün Nihat Bey:

— Daireyi beğendiniz mi Nesibe Hanım, diye sordu.

— Çok güzel daireniz var doktor bey, dedi Nesibe Hanım.

— Demek beğendiniz?

— Evet, ama beğendiklerimin en güzeli de annenizin portresiydi. Öyle hali yumuşak, tatlı bir anne ki.

Doktor üzüntü ile:

— Ne yazık ki onun sağlığında sizi tanıyamadım, dedi. Muhakkak size haklı olarak değer verecek ve gözü açık gitmeyecekti.

Ortada yavaş yavaş oluşan bir hava, bir yakınlaşma vardı. Nesibe Hanım öyle yalnız geçen yıllardan sonra böyle bir hevese düşeceğini hiç ummazdı.

Faruk Üniversite işleriyle çok meşgul görünürken Doktor Nihat bir pazar daha geldi ve ana oğulu Şişli'ye götürmek istedi. Faruk bu defa gönülsüz olarak gitti.

Nihat Beyin dairesinde, kapıdan girer girmez ufak bir koridor vardı. Buradan hem salona, hem de salonun diğer bir kapısından dairenin diğer kısımlarına geçiliyordu.

Ortada ayrıca bir hol bulunduğu için Nihat Bey.

— Bu salonu bölmeyi düşünüyorum, dedi. İlk kısım bekleme odası, oradan geçilen kısım da muayene odası olabi-

lir. Koridorda elbise askıları durur. Giriş kapısının karşısındaki küçük ayak yolunu da hastalara ayırabiliriz.

Nesibe Hanım:

— Zaten başka bir şey yapmak da mümkün değil sanırım, dedi. Muayene odasının bir kısmında gerekli ecza ve tıbbi araçlar bulunabilir. Aradaki bölmeyi buzlu camekânla yaptırabilirsiniz sanırım.

— Ben de öyle düşünüyorum Nesibe Hanım. Daire ikinci kattadır. Anneme inip çıkmakta kolaylık olsun diye bu ikinci kattaki daireyi almıştım. Hastalar da asansör kullanmaya mecbur olmayacaklar. Ben bir usta getirip ölçü aldırayım.

— Yakında bir eczane bulunmadığına göre isteyen olursa enjeksiyon yapabiliriz değil mi Nihat Bey?

— Buna gerek duyuyorsanız tabii.

Röntgen cihazı, elektro, muayene masası, hastaların soyunması için küçük bir bölme ve yazıhane epeyce bir yer tutuyordu. Bu nedenle bekleme odası biraz küçük olmuştu.

Camekân takıldıktan sonra eşyanın yeri tayin edildi ve iki hafta sonra bir pazar muayenehane boşaltılarak bütün eşyası Şişlideki apartman dairesine taşındı ve kapıya da Nihat Beyin tabelası kondu.

Gerek Nesibe Hanım, gerekse Nihat Bey hastalara muayenehanenin taşınacağını bildirmiş ve arzu edenlerin gelmesi için Şişli adresi verilmişti. Ayrıca birkaç gazetede de ilân çıktı.

Üniversite açılmadan önce Nihat Beyle Nesibe Hanımın nikâhları sessiz sedasız yapıldı. Nihat Bey ana ve oğula tanınmış bir yerde bir evlenme yemeği yedirdi. Sonra onları evlerine getirdi. Nesibe Hanım:

— Arzu ederseniz kalınız Nihat Bey, dedi. Artık burası

karınızın evi.

Nihat Bey bundan çok memnun kaldı.

Faruk ilk defa evlerinde bir erkeğin varlığını görüyordu. Geç vakte kadar oturmuşlardı. Sonra Faruk onlara iyi geceler dileyerek odasına çekilmişti.

Annesi arkasından gitti. Faruk:

— Anne, dedi. Rica ederim artık beni çocuk yerine koyma.

Nesibe Hanım gözleri yaşararak:

— Alışkanlık oğlum, dedi. Ben senin annenim.

Faruk kalktı, annesine sarıldı ve:

— Benim annem, diye onu göğsünde sıktı.

Artık annesini bir yabancı adamla paylaşıyordu. Ama bu çok normal bir olaydı. Birgün kendisi evlendiği zaman genç bir kadın ona sahip çıkmayacak, onu paylaşmayacakmıydı?

Bir sonbahar gecesi Faruk odasına kapanmış, hatta ışığını söndürmüş ve örtülerini de başına çekmişti. Dairenin içinde herhangi bir sesi duymak istemiyordu. Ama düşünüyordu.

Önce aklına yağmura yakalandıkları gün gelmişti. Parkta, kendisine hava aldırmak isteyen annesi, birdenbire boşanan yağmurdan korunmak için ona vücuduyla siper olmaya çalışmıştı. Onu ıslatmamaya çalışarak, âdeta koşmuş, ama kendisi mükemmel ıslanmış ve bir iki gün ateşlenmişti.

Sonra, okula başladığı sıralarda belki beni arar, ağlar düşüncesiyle günlerce okulun bahçesinde beklemişti.

Akşamları gelir, kendisini alırdı. Yolun hep emin taraflarını ona bırakır geçen araçlara vücudunu siper etmeye çalı-

şırdı.

Anne olarak kendisini hiçe sayan bir kadındı. Ertesi günün yiyeceğini, ekmeğini temin etmeyince kendisi yemezdi. Arası epeyce uzak olduğu hâlde okula yemek getirirdi.

Birgün, kendisi de evlenecekti. Bir yabancı kız gelecek, onu annesinden koparacak, hatta onu sevmemesini, ona düşkün olmamasını isteyecekti. Annesi belki çok kalbi kırıldığı hâlde bunu kendisine haber vermeyecekti.

Anneler, çocuklarını böyle yabancılar için mi büyütüyorlardı? Onların üzerinde hiç hakları yok muydu?

Faruk epeyce uykusuz kalmış, bütün bunları ve daha aklına gelen bir çok durumları düşünmüştü. Bunlar cemiyetin birer meselesiydi ki hemen her insan bunlarla karşılaşıyordu.

Annesi, o gece, nikâhlandığı ve artık eşi olduğu doktor Nihat'ı yalnız bırakmamış, kendi yatak odasına götürmüş:

— Siz yatınız Nihat Bey, yarın yine hastaneye gideceksiniz, demişti.

Her ikisi de hayatlarından memnundular. Nihat Bey istemeyerek erken kalkmış, çayını kahvaltısını hazır bulmuş, Nesibe Hanım:

— Faruk, çıksana dışarıya, diye seslenmişti. Senin bu saate kadar yattığın mı var?

Annesi her günkü gibi annesiydi. Onu öpmüş ve:

— İyi uyudun mu? demişti.

Faruk gülerek:

— Bana ninni söylemedin ama, yinede uyudum anne, dedi.

Nihat Bey:

Faruk bey, dedi. Anne her zaman annedir. Bakınız aradan bunca zaman geçti. Yine caddeye girdiğim zaman başımı kaldırır, küçük odanın penceresine bakarım. Bana yine de tül perde sallanır gibi gelir. Anneciğim bana öyle işaret verir "Buradayım, seni bekliyorum" der gibi perdeyi sallardı.

Faruk içinden:

Faruk annesine "Bana ninni söylemedin ama yine de uyudum" diyordu.

— Annemi elimden almak için mi bu zamana kadar bekledin?

Der gibiydi. Nihat Bey zeki bir adamdı:

— Bir türlü kısmet olmadı, dedi. Bana birkaç kız bile bulmuştu. Ama bir doktorun gecesi gündüzü belli olmaz. Kış günleri üşür, ıslanır, yarı aç gelirsin. Biraz bir şey yer, yatağına girer, tam ısınacağın sırada kapıya gelirler, "Aman doktor yetiş" derler inan bana, lokmayı sofrada bırakıp hastaya koştuğum olmuştur. Bazen bütün gece soyunmak bile kısmet olmazdı.

Ayrılırken:

— Bugün biraz yorulacaksınız, dedi. Taşıyıcılar saat sekizde gelecekler. Onlar işlerini bilirler. Yormayınız kendinizi.

Hakikaten, nikâhın ertesi günü koskoca bir kamyon kapıya dayanmış ve ambalaj sandıkları, kutuları olan dört beş kişi daireyi boşaltıp kamyona taşımaya başlamışlardı.

Zaten evde öyle pek fazla bir eşya yoktu. Adamlar balkondaki çamaşır ipine, sardunya saksılarına kadar her şeyi çabucak daireden dışarıya çıkardılar. Ev bomboş kaldı. Nesibe Hanım oğlunu eşya ile yolladıktan sonra sular idaresine ve elektrik idaresine gitmek üzere evden çıkarken komşularına da yarım yamalak bir Allah'a ısmarladık, dedi.

Çevrenin değişikliği Faruk'u biraz yadırgatmıştı. Bir zaman Sultanahmet'deki evi arar gibi oldu. Fakat zaten yaşantısı tümüyle değişmişti. Üniversitenin en genç öğrencisiydi. Doktor, sabahleyin hayli erken saatte arabasıyla hastaneye giderken onu da Beyazıt'ta bırakıyordu. Akşam dönüşünde Faruk apartman dairesini hayli kalabalık buluyordu. Ona kapıyı açan annesi:

— Gel canım, diye hole açılan kapıdan içeriye alıyordu.

Daire saat sekize kadar dolup taşıyordu. Nesibe Hanım hastaların çokluğuna ve vaktin darlığına bakarak geç vakit gelen olursa onları ertesi güne bırakıyordu.

Bir aralık annesi, bir fırsat bularak ev kısmına geçiyor ve oğluna aç olup olmadığını soruyordu.

Nesibe Hanımın arkasından hemşire göğüslüğü ve başındaki başlık hiç çıkmadığı gibi, saat sekize kadar da doktorun üzerinden tertemiz beyaz gömleği çıkmıyordu.

Bu sıkı çalışma karşısında Faruk da bazı işler yapmak zorunda kalıyordu. Hayli geniş olan mutfakta yemek masasını hazırlıyor, salata yapıyor, bazen son hasta savıldıktan sonra, muayene ve bekleme odasını havalandırıyor, annesi yemeye çağırıncaya kadar hayli dolaşıyordu.

Daire komşuları Nesibe Hanımın doktorla evlenmesinden, dairenin doktor muayenehanesi yapılmasına kadar karşı durmuş veya hoşnut olmamışlardı. Ama burada kanun dışı bir hareket yoktu. Nihat Bey de başkalarının nazını çekecek insanlardan değildi.

Apartman komşularından gelenler oluyordu. Bunlar nezaket ziyareti yapmaktan çok olup bitenleri anlamaya geliyorlardı. Nesibe Hanım mümkün olduğu kadar nazik davranıyordu. Gelenler bir takım hikâyeler uyduruyorlardı. O apartmanda bazı genç Hanımlar varmış da doktor onları dairesinde muayene edermiş. Bunlar iyi ve tanınmış aile kızlarıymış. Acaba Nihat Bey ne için onlardan biriyle evlenmemiş. Nesibe Hanım:

— Doktor beyin mazisi beni ilgilendirmez, diyordu. Ben de evlenmiştim. On sekiz yaşında oğlum var. Doktor beyde ben de hayatı olduğu gibi kabul ediyoruz. Aramızda herhangi bir mesele yok.

Bir komşu Seher Hanımın resmine itiraz etmişti.

— Bu resmi ne diye baş köşeye asıyorsunuz? Nihat Bey annesini çok severdi. Resmini gördükçe annesini hatırlamaz mı?

Nesibe Hanım:

— Anneler hiçbir zaman unutulmaz, diyordu. İsterdim ki ben Nihat Beyin annesini sağlığında tanısaydım ve kendisine emeğim geçseydi. Burası Seher Hanımefendinin yuvası. Her yanda, her eşyada onun izi, hatırası var.

Nesibe Hanımın bütün bu konuşmalarına yapmacık, diyorlardı.

Apartmanın içinde, hastalık bahanesiyle bekleme odasına gelen komşular Nesibe Hanımın nasıl çalıştığını görerek hayret içinde kalıyorlardı. Doktor sık sık sesleniyordu:

— Hemşire Hanım, elektroyu hazırlayınız lütfen.

— Hanımı radyoskopiye hazırlayınız.

— Tansiyon kaç demiştiniz?

En garibi ve en şaşırtıcı olanı da Nesibe Hanımla Doktor Nihat Beyin bazı açıklamak istemedikleri durumları yabancı bir dille konuşmalarıydı. Bazen de ecnebi hastalar geliyordu. Nesibe Hanım bunlarla gayet rahat konuşuyor, sorup anladıktan sonra Nihat Beyin yanına sokuyordu.

Bazen hastalar, prospektüsünde Türkçe izahat bulunmayan bir hazır ilâç için gelip nasıl kullanacaklarını soruyorlardı. Nesibe Hanım bunları hemen okuyor ve gerekli bilgiyi veriyordu.

Bu hâlleri ortada olduğu için komşular artık:

— Karı değil, canavar, diyorlardı.

Hesap, kitap, alış veriş hep Nesibe Hanımın elindeydi. Hastanede yeteri kadar yorulan Nihat Bey daireye gelip bi-

raz bir şeyler yedikten sonra saat ikiye kadar uzanıp yatıyordu. Adam, hakikaten çok uygun ve faydalı bir evlenme yapmıştı.

Bazen, yarı şaka, yari ciddi:

— Kabine kirasından kurtuldum. Evde temizlik yapıyorum diye gözüne kestirdiği şeyleri alıp giden hırsız hizmetçilerden kurtuldum. Benim için yeme, içme, çamaşır gibi düşünceler de ortadan kalktı, diyordu.

Nesibe Hanım Sultanahmet'deki dairesini kiraya vermişti. Oradan aldığı parayı öylece oğluna veriyordu.

Doktor, insan ruhundan anlayan, mantıklı, insaflı hoşgörülü bir insandı. Faruk'a karşı hiçbir zaman üvey baba tavrı takınmamıştı. Ona sadece aynı yaşta bulunan bir arkadaş gibi muamele ediyordu.

Cumartesi günleri fakir hastalara bakılıyordu. Bunların arasına doktorluk ücreti verebilecek varlıkta insanlar da katılıyordu. Ama Nihat Bey bu hususta titizlik etmiyordu.

Bu bedava bakım günlerinde Faruk da yardımcı oluyordu. Hastalar elden ele geçiyor, nihayet hekimin karşısına çıkarılıyordu. Hakikaten fakir olan hastalara eşantiyon ilâçlardan verildiği de oluyordu. İlaç fabrikaları, diğer hekimlere olduğu gibi, Nihat Beye de mamullerinden numûne yolluyorlardı.

Merhum Doktor Ragıp Beyin yaptığı gibi, Nihat Bey de hasta muayenesinde sık sık:

— Hemşire Hanım, bir de siz dinleyiniz, diyordu.

Nesibe Hanım sırt dinlemede, tansiyon ölçmede, özellikle damar enjeksiyonlarında uzmandı.

Nihat beyin kazancına gelince, gündez otuz, otuz beş bin lira muayene ücreti aldığı oluyordu. On yedi yıl büyük

sıkıntılar çekmiş bulunan ana ve oğul bu müthiş kazanç karşısında şaşırıyorlardı. Nesibe Hanım böyle bir kazancı olan bir hekimin hayat arkadaşıydı. O adamı yeteri kadar dinlendirmek, bakımlı bulundurmak, sevdiği şeylerle karşılaştırmakta hiç hata etmiyordu. Hatta Nihat Bey:

— Hemşire hanım, diyordu. Biraz da oğlumuzun isteklerine doğru yönelelim. Tercih yapmanız pek de doğru olmuyor.

Faruk hemen itiraz ediyordu:

— Efendim, benim hiçbir eksiğim yok.

Doktor bazen takılıyor:

— Yalnız şu anne davası var ortada, değil mi? diyordu.

Faruk olgun bir karşılık veriyordu:

— Ben annemi mutlu ve neşeli görüyorum. Bana kapıyı açıyor, beni gülümseyerek karşılıyor, bazen ayaklarının ucuna basarak bir hayalet gibi yatağıma yaklaşıyor, üzerime doğru eğiliyor, uyuduğuma inandırmak için hiç kımıldamıyorum. Sıcak nefesini başımda, yüzümde hissediyorum.

Bu gibi konuşmalar Nesibe Hanım gelirken kesiliyordu. Doktor sık sık holde asılı duran annesinin resmine bakıyor ve:

— Kısmet olmadı anne, diyordu. Bugünü görseydin gözlerin açık gitmez, aklın burada kalmazdı.

Kimbilir, böyle içtenlikli bir geçim sağlamanın kaynağı, Nesibe Hanımın idaresi olduğu kadar da Doktor Nihat Beyin yalnız bir insan olmasının ve zaman zaman bir yakını olmasını araması mıydı. Anne idaresinden mahrum kalmış, bir iki yıl avare bir yaşantıdan sonra Nesibe Hanımın eline düşmüştü.

Üvey baba ile üvey oğulu bir çatı altında yaşatan, onların ortak sevgilileri olan Nesibe Hanımdı. Faruk Hukuku bitirdikten sonra yedek subay olarak orduya katılacak ve onlardan ayrılacaktı. Zaman zaman bunu düşünüyor ve gözünün arkada kalmayacağını anlıyordu.

Şimdi, bir aralık, sevgiden gelme bir huzursuzlukla kalkarak annesini aradığı ve onu bulunca:

— Benim annem, diye kucakladığı zaman doktor:

— Koca bebek, diyordu.

Ve kendi annesinin resmine bakarak o da:

— Benim annem, diyordu.

Bu olgun ve hayatını kazanmış adamın anlayış göstermesinde birazda alay seziyordu Nesibe Hanım. Bir gün:

— Özür dilerim, demişti. Ne yapsın, benden başka kimsesi yoktu. Bu bir ihtiyaçtan çok alışkanlık. Neler çektiğimi bilmezsiniz.

Doktor Nihat o gün:

— Nesibe Hanım, dedi. Bana azar azar oğlunuzdan söz etmiştiniz. Kiraz hikâyesini, o yarım simit hikâyesini biliyorum. Ama benim hayatımda sizin bilmediğiniz nice acılar vardır. Siz beni babadan kalma bir para ile okuyup yazmış, hekim çıkmış, cemiyet içinde bir yer sahibi olmuş mu sanıyorsunuz.

Sonra, Faruğun yanında anlatmıştı:

— Hovarda, içkici, kumarbaz bir adamın oğluydum. Bize de çektirdi, kendisi de sefalet içinde öldü. Ben on yaşıma gelmiş, daha okul yüzü görmemiştim. Babamın ölümünden sonra beni okula yazdırdığı zaman anneme bütün arkadaşlarımın arasında gülünç olduğumu ve sipsivri kaldığımı söy-

ledim. Okumak istemiyordum. Ama annem beni tatlılıkla yöneltiyordu. Ana oğul aç kaldığımız, yarım pabuçla sokaklarda sürttüğümüz oldu. Ama annem dayanıyordu. Sanki o bir küçük teknenin kaptanıydı. İkimiz engin denizlerin fırtınalarına dayanıyorduk. Bize el uzatan, yardım eden yoktu. Annem cahil bir kadındı. Ama aklı başındaydı ve durmadan Kuran okurdu. Arapça okuyamayan komşular anneme Yasin okuturlar, hatim indirtirlerdi. İlgisi olmadığı hâlde mahallemizde ona Hafız Hanım adını takmışlardı.

Ana oğul dikkatle dinliyordu. Doktor içini çekerek:

— İşte böyle, dedi. Hafız Hanım hatim indiriyor, adak yasin okuyor ve bunlardan aldığı para ile geçiniyor ve oğlunu okutuyordu. Annemin inat derecesinde bir direnişi vardı. Dişi ve tırnağı ile hayatla boğuşuyordu. Ben okudum, nihayet fakülteye girdim, hekim olarak çıktım. Anacığım hâlâ hatim indiriyor ve az da olsa bir para kazanıyordu.

Nihat Bey:

— İşte benim annem, dedi. Ben annenin sevgisini, annenin fedakârlığını çok iyi bildiğim için sizi istedim Nesibe Hanım. Siz de oğluna düşkün ve onu yetiştirmek isteyen bir anneydiniz. Ana oğul sizin hayatınızı seyrederken kendi çocukluğumu, hatta annemi bir daha yaşıyorum. Sizin sesinizde onun sesi, sizin sevginizde onun sevgisi var.

Doktor holde, duvarda asılı duran annesinin resmine doğru gidip titrek bir sesle:

— Benim annem, derken Faruk da başını annesinin omuzuna yaslamıştı. O da:

— Benim annem, diye tekrarladı.

- SON -

12

KEMALETTİN TUĞCU

1902 - 1996

Sevgili Çocuklar,

Hepinizin çok iyi tanıdığı Kemalettin Tuğcu'dan kitaplığınıza yeni kitaplar kazandırmaya devam ediyoruz.

Usta ve kıvrak kalemiyle Türk çocuklarına ömrünü ve gönlünü veren Kemalettin Tuğcu'nun şimdiye kadar hiçbir yerde yayınlanmamış bu güzel eserini de zevkle okuyacağınızdan eminiz.

Kemalettin Tuğcu Serisi (50 Kitap)

1-Kuklacı (100 TEMEL ESER)
2-Bir Garip Kızcağız
3-Babam ve Ben
4-Yetimler Güzeli
5-Dilenci Baba
6-Kuyulu Bahçe
7-Annelerin Çilesi
8-Yetim Ali
9-Sokak Köpeği
10-Dağdaki Yabancı
11-Deniz Kızı
12-Benim Annem
13-Küçük Serseri
14-Şeytan Çocuk
15-Yılanlı Bağ
16-Bu Çocuk Kimin?
17-Cambazın Kızı
18-Toprak Adamları
19-Köyde Unutulanlar
20-Sütannem Nazlı
21-Süt Kardeşler
22-Babasızlar
23-Köyden Gelen Kız
24-Kız Evlat
25-Küçük Bey
26-Baba Evi
27-Balıkçının Kızı
28-Küçük Hanım
29-Güllü Bahçe
30-Tanrı Misafiri
31-Bir Dağ Masalı
32-Doğduğum Ev
33-Küçük Erkek
34-Satılan Çocuk
35-Büyüklerin Günahı
36-Hacı Baba
37-Annemin Hikâyesi
38-El Kapısı
39-Köydeki Arkadaşım
40-Çocuk İhtiyar
41-Sokaktan Gelen Çocuk
42-Can Yoldaşları
43-Küçük İşportacı
44-Eskicinin Köpeği
45-Çocukluk Arkadaşım
46-Ana Kucağı
47-Kırk Ev Kedisi
48-Kartal Yuvası
49-Karakaçan
50-Devlet Kuşu

ISBN: 978-9753812542
9 789753 812542

DAMLA YAYINEVİ®

Tel: 0212 514 28 28
Faks: 0212 528 24 01

www.damlaegitim.com